

Ha akkora hitetek volna...

És tudjuk a választ: mint egy mustármag. Amikor kezembe kerül egy aprócska mustármag, mindig rácsodálkozom. 5. oldal

Egymás terhét hordozzátok!

A hitben járás szerves része az, hogy azon túl, hogy keresem Isten akaratát az életemben, segítek másoknak. 6. oldal

Testi-lelki táplálék fáradtság idején

Arra van szükségünk, hogy a testünket feltöltsük vitaminokkal, a lelkünk pedig töltekezzen pozitív élményekkel. 10. oldal

AZ ÉLŐ IGE ÉVE
— 2024 —

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2024. MÁJUS • 35. évf. 9-10. szám • Ára 5 lej

Jószolgálati út Németországban

A Német Református Egyház meghívásának eleget téve, 2024. március 26-án háromnapos jószolgálati körútra érkezett Észak-Németországba Bogdán Szabolcs János királyhágómelléki püspök és Antal János külügyi tanácsos.

A németországi testvéregyház részéről Thomas Fender, a diakóniai szolgálat vezetője, és Werner Keil, a zsinat diakóniai bizottságának elnöke látta vendégül egyházkerületünk képviselőit.

A két egyház közötti kapcsolat több évtizedes múltra tekint vissza, főként az élesdi református gyermekotthon vonatkozásában. A látogatás rendjén egyházunk elöljárója betekintést nyert a németországi partneregyház mindennapjaiba, gyülekezeti életébe és sokrétű szeretetszolgálati munkájába.

A megbeszéléseken szó esett a partiumi és németországi református identitás kérdé-

seiről, a háborús és gazdasági migráció kontinentális hatásairól, a kapcsolódó kihívásokról, illetőleg az együttműködés megerősítéséről és a közös szolgálat lehetőségeiről is. Testvéregyházunk küldöttsége a közeljövőben viszonzozza a látogatást.

A testvéregyházi körút előtt, március 25-én Bogdán Szabolcs János püspök bemutatkozó látogatást tett a Református Világközösség hannoveri székhelyén. Setri Nyomi főtítkárr fogadta munkatársai körében, s Martina Wasserloos, a világközösség európai régiójának elnöke is jelen volt a találkozón. Egyházkerületünk püspöke átfogó tájékoztatást kapott a 108 ország mintegy 230 egyházába tartozó, 80 millió reformátust tömörítő világszervezet tevékenységéről, a rövid és hosszú távú célkitűzésekről.

A halál árnyékának völgyében

Majdnem harmincéves lelkészi szolgálatom alatt számtalanszor felolvastam vigasztalóként a 23. zsoltárt, egy-egy koporsó mellett állva.

Komolyan gondoltam, hogy a gyászolóknak erős kapaszkodót, hathatós vigaszt, a síron túlmutató reménységet, segítséget és biztatást találnak e szavakban. Aztán eljött az a pillanat, amikor személyesen kellett átélnem, hogy meglegyint az elmúlás szele. Furcsa volt. Bár tudom, hiszem, hogy a földi élet után az én személyes Megváltóm, aki bűneim bocsánatáért kereszthalált halt, és érettem is feltámadott, magához emel az általa elkészített helyre, s bár Pál apostollal együtt meg vagyok győződve, hogy sem élet, sem halál, sem magasság, sem mélység... nem választhat el Isten szeretetétől, mégis szembesülnöm kellett azzal, hogy a halál árnyékának völgye, amikor elég közel jön, képes félelmet, bizonytalanságot, kételyeket ébreszteni még a hívó ember életében is.

Amikor beutaltak, rutinműtétről volt szó. A kórházi körülmények kifogástalanok, mindenki mosolyog és barátságos, segítőkész. Örültek, hogy egy szívvel kapcsolatos biztató ígét minden nap felírtam a hirdető táblára. Kiváló sebészeim megnyugtattak, hogy az aortabillentyű cseréje igazán könnyű műtét, a kórházi bennfekvés nyolc nap, a hat hónapos felépülést pedig simán ki lehet bírni. Nem féltem. Nem kételkedtem, nem bizonytalankodtam. Sokat imádkoztam, és rengetegen imádkoztak értem.

(Folytatás a 2. oldalon)

www.facebook.com/harangszo

KREK.RO

A halál árnyékának völgyében

(Folytatás az 1. oldalról)

A legsötétebb pillanatokban, a legnagyobb mélységekben gyakran fizikailag is éreztem az imádságok erejét. Felemelő érzés volt.

Amikor előjegyeztek a műtetre, kezdődtek a próbatételek. Először kiderült, hogy nemcsak billentyűcsere lesz (ami rutin, ugye), hanem a koszorúerre is kell egy szép hangzású bypass. Aztán kiderült, hogy magas a vércukrom, a trombociták száma viszont életveszélyesen kicsi, és az altatóorvos nem vállalja a mélyaltatást, az elvérzés veszélye miatt. Nem baj, mondták, pár napot halasztjuk a műtétet, és megpróbálunk megfelelő mennyiségű vért szerezni.

Igen ám, de Rh-negatív, vagyis ritka a vércsoportom, emiatt sok időbe fog telni. Megnyugtattam az orvosokat, hogy barátom is sok van. Egyetlen Facebook-posztra több százan reagáltak, és sokan adtak vért, jóval többet, mint amennyire szükségem lett volna. A véradók nevét nem tudom, de új szívem nagyon hálás nekik. Több életet megmentettek nemes cselekedetükkel. Végre minden feltétel teljesült.

Pár nap után erősödni kezdtem, megtanultam egyedül felülni az ágyban, majd felállni és lépni egy-két lépést. Készültem haza, már csomagolni akartam, amikor kiderült, hogy újra műteni kell, mert gyúlik a víz a szíven meg a tüdőn. Akkor ismét erőt vett rajtam a félelem. Istennel is csak perlekedni voltam képes: „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?” – mintha csak az én pillanatnyi szenvedésem bármilyen módon összehasonlítható lenne Megváltóm szenvedésével... Nem az. Sosem volt, és nem is lesz e földön az ő szenvedéséhez hasonló. Bocsánatáért esedezem ma is. Még két nap az intenzívben, még egy hét a kórházban, de most már itthon vagyok.

És jelen pillanatban végtelen hála és szeretet tölti el az új szívemet. Hála Istennek, aki úgy gondolja, hogy van még feladatom ezen a földön. Hála feleségemnek, aki ma is ápol, és gondoskodik rólam, családom és gyülekezetem tagjainak, az egyház vezetőségének, a lelkészárságnak és gyülekezeteknek, akiknek imádsága meghallgatásra talált.

Köszönöm az irántam tanúsított megértést és türelmet, alig várom, hogy visszatérjek szolgálati helyemre. Biztos vagyok benne, hogy az átélt élmények után más lelkülettel fogom olvasni: „Még ha a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek a gonosztól, mert te velem vagy.”

KOVÁCS ZSOMBOR

Sokakat gazdagító élet 2.

„Adjátok el vagyontokat, és adjátok alalmazásul, szereztek magatoknak el nem avuló erszényeket. El nem fogyó kincset a mennyben, ahol a tolvaj nem férközhet hozzá, a moly sem emészti meg. Mert ahol a ti kincsetek van, ott lesz a ti szívetek is.” (Lk 12,33–34)

Ne tékozzoljam kincseimet másra, csak Isten országa céljára! Abban lássam meg az örömeimet! Ez a „tékozlás” az igazi gyűj-

tés. Nem olyan ez, hogy teljes mértékben odadobtam, hanem bevettem. Gyümölcsöt hoz, és áldott lesz annak termése majd sokak életében. Ezért nevezik ezt a fajta tékozlást Jézus tanítása nyomán boldog tékozlásnak. Boldog odaszánás, mert egy célszerű áldozat.

Tudjuk, hogy a mi országunk a menynekben van, honnét az Úr Jézus Krisztust is visszavárjuk. Amikor ennek az országnak az eljöttéért naponta imádkozunk, szoktunk-e gondolni arra, hogy ennek az országnak a polgáraiként jobban használhasson minket Urunk?

Isten országa úgy teljesedik ki, ha mi Isten gyermekeiként küldhető, bevethető életű tanítványok leszünk. A célra tekintő, szolgáló tanítványokra vár a világ.

Ez a célszerű áldozat nem kényszerből, hanem önként történik. Mint ahogy Jézus sem azért hal meg elsősorban, mert a főpapok és farizeusok, a nép előljárói ezt így kigondolták, hanem Ő az Atya szándékát, tervét felismerve önként magát odaáldozza. Önként magam odaáldoztam az Ő szolgálatára, amint Jézus is tette! Nekünk ebben példát adott, és mondja: senki sem szereti a felebarátját jobban, mint amikor életét adja felebarátjáért. Ő ezt élénk éli és halja azért, hogy lássuk mi is ennek a szeretetnek, az Istennel való járásnak a nagy kincsét.

SEBESTYÉN LÁSZLÓ EDE

Istennek szentelve

„...Mert a pap az Istenének van szentelve. Te is szentnek tartsd őt, mert Istened kenyerét ő áldozza. Szent legyen azért előtted, mert szent vagyok én, az ÚR, a ti megszentelők.” (3Móz 21,7b–8)

Ki a jó pap? Hogyan tekintsz a papodra, lelkipásztorodra? Ha netalán lelkész vagy, akkor hogyan tekintesz magadra? Olyan kérdések ezek, amelyek mindegyre megszólalnak bennünk.

Isten embere már szinte a képzés ideje alatt kiég, vagy a szolgálata közben. Egyre inkább szükségesnek érzik a szakemberek, hogy a lelki vezetők lelkével is foglalkozzanak. De ez a lelkipásztor személyes felelőssége is, vagyis kérni és elfogadni a segítséget!

Ez az ige, úgy gondolom, nagy segítség mind az ige hirdetőjének, mind az ige hallgatójának. „Mert a pap az Istenének van szentelve.” Istennel tartozik a pap! Azt adja tovább, amit ő is kapott, ami átjárta, ami gyógyította, ami újjáteremtette. Őt hirdeti, aki számára is megbocsátott. Szentelve, vagyis elkülönítve. Hiszed ezt?

„Te is szentnek tartsd őt, mert Istened kenyerét ő áldozza.” Persze tudom... a pap is ember... szoktuk mondani, de kinek az embere? Kinek a nevében végzi a szolgálatot? Kiknek az érdekében magyarázza az igét? Kikért imádkozik? A te Istened nevében van jelen, a te számodra, a te gyülekezetekben!

Miközben egy ősrégi mondatot olvasol: „Szent legyen azért előtted, mert szent vagyok én, az ÚR, a ti megszentelők.” Ez az ige tisztogatja a látásodat, szívedet az elvárásoktól, a neheztelésektől, a csalódásoktól, amelyeken át tekintsz a papra/lelkipásztorra.

Miközben engeded, hogy felszabadulva tekintsz a papra/lelkipásztorra, mint Isten olyan emberére, aki az Urat szolgálja minden értékével és gyengeségével együtt, a Szentlélek megmutatja, hogy Isten az, aki megszenteli az igének hirdetőjét és hallgatóját. A papot/lelkipásztort és téged, aki hallgatód őt, vagy éppen olvasod az igemagyarázatát. Ilyenként, ha közös a Megszentelőnk, akkor mi egymásnak útítársai vagyunk! Segítve bátorítsuk egymást! Lássuk Jézust, aki vállalta az útját, vállaljuk mi is a miénket! Ámen!

TÖRŐ ATTILA

A látszathit elpusztít

„Én pedig, ha felemeltetem a földről, magamhoz vonzok mindeneket.” (Jn 12,32)

Krisztus Jézus folyamatosan beszél az Ő embermentő szolgálatáról. A körülötte tolongók rendre nem értik az életmentő üzeneteket, és már a mennyei hang bizonyágtételét is félre akarják hallani és magyarázni. Mindenkori emberi arc jelentkezik János evangéliumában, mint az állandóan kételkedő, látszathitbe menekülő, ugyanakkor boldogulni vágyó, de szüntelen szenvedéssel együtt élő teremtmény személyisége. Két oka van a jelenségnek. Egyikben nem ismeri fel az ember Istent, a másikban lelepleződik, mert magát sem ismeri.

A ROMLANDÓSÁG MÉLYSÉGE

Az ismeret és öntudat hiánya sodorja a mindenkori embert előbb kételkedésbe, majd tagadásba, később látszathit képmutatásába, végül kárhozatra, azaz a romlandóság mélységébe. Nem könnyű a fájdalmas életút, amelyet mindig méltatlannak és igazságtalannak minősített. A sérült személyiség ilyenkor védi önmagát, mindig másokra kihelyezve a csapás okát. Közelebről nézve ebben az áramlatban erősödik a hangulat hullámzása, az energiaforrásaink kiüresedése, kedvtelenségek sorozata, pszichoszomatikus megbetegedések, halálfélelem változatos formái. Nem tudnánk felsorolni, mennyi átka van a felületes ismeretnek, illetve a hiányos öntudatnak.

PÜNKÖSDI LEKKÜLET

Istenismeretünket érdemes pünkösdi lelkülettel felülvizsgálni. A Szentháromság titka és ajándéka ekkor érkezik szívközelbe. A Teremtőt már nemcsak a legnagyobb alkotónak tekinthetjük, hanem az embert szeretettel meglátogató Atyának is. Az alázat legcsodálatosabb cselekvőjének, Aki a mennyből tekint a földre, megbocsátón közelít a bűneset áldozataihoz, Fiát a gyarlók közé engedi, Általa megment a kibírhatatlan szenvedéstől, a kereszthaláltól, feltámadásával örök életet ad, mennybe nyit utat és elküldi

Szentlelkét. Pünkösdkor különösen hangsúlyos, hogy a „láthatatlan” Isten, a „régén élt” Krisztus a Szentlélek által megszólal és megszólít bennünket. Erre a hangra nyitottnak kell lennünk, mert kérdései életbevágók, üzenetei eligazítók. Nincs olyan kérges szívű istentagadó, akinek ne lenne megszólítottasági élménye. Az a belső hang, legyen intuíció, nevezzük megérzésnek, mind erre hívja fel a figyelmet.

A SZENTLÉLEK VONZÁSÁBAN

Nagyszerű lelki élmény, ha a mennyei vezetés üzenetét is megértjük, sőt engedelmeskedünk. Pontosan érzékelnünk kell, hogy ebben az esetben nem a jobbik eszünk kerekedett felül, nem is valami új adottság került felszínre, hanem Isten Szentlelke. A Szentlélek vonzásába, hatalmába került ember szókészlete megtisztul, sok fogalom kihull, rengeteg áldott szó előkerül. Amikor meggyógyul a szókészlet, egészséges lesz a beszélő, és bizonyághordozóvá válik, ápol másokat, hogy azokban is történjenek ilyen változások. A Szentlélek munkája nyilvános, hallható, látható és újat teremtő.

A mi életünk viszont nem tud állandóan a Szentlélek uralma alatt és vonzásterében maradni. Erről a térről csábít el és gyengít meg a bennünket kísértő diabolikus hatalom. Bár Isten hatalma nagyobb minden diabolikus erőnél, mégis a mi bűnpártoló elhajlásunk rontja sorsunkat, és így kerülünk csapdába, visszafordíthatatlan vétkek közé. Innen szabadulni csak azáltal lehet, ha a Szentlélek hatalmát elismerjük és alázatosan követjük.

Isten Szentlelke által gondoskodik rólunk. Ha ezt a gondoskodást az ő hűséges jelenlétével elfogadjuk, akkor szűnnek a gondok, erősödnek az energiák, félelem helyébe bizalom költözik, a gyilkoló látszathit hitvallássá változik. A Szentlélek őrzi lelkünket és testünket, és mint Isten harmadik személye állandóan velünk van, hatalmával kísér minket. Ha vonz Krisztus bennünket, vinni is fog, kiemel és helyet készít a mennyben.

CSÚRY ISTVÁN

Küldd a te Szentlelkedet közénk!

Édes Atyám a Jézus Krisztusban! Milyen nagy kiváltság, hogy én, szegény, nyomorult bűnös, Atyámnak szólíthatlak.

Légy mindenekelőtt áldva azért, hogy nyitva van hozzád az út, mert Fiaid megnyitotta azt számomra. Dicsőség legyen kegyelmedért, szeretetedért és hűségédért, amellyel naponként kíséred életemet. Annyi jót kapok tőled, amit természetesnek érzek, és nem veszem észre mögöttem a Te kezdetet. Áldalak, hogy nem érdemeim szerint adod az áldásaidat, hanem a te kifogyhatatlan szeretetedből. Az enyém csak orcám pirulása lehet.

Uram, meg vagyok fáradva, kimerültem a hétköznapi terheinek hordozásában. Sokszor azt hittem, egyedül is el tudom végezni a feladataimat. Be kell látnom, hogy nélküled erőtlenség vagyok, semmire nem vagyok képes, még a jó cselekvésére sem. Bűnbánattal vallom meg, hogy sok mulasztásom van. Megvallom hűtlenségemet is.

Mindazonáltal arra kérlek, pótolj ki hiányosságaimat, és hozd helyre, amit én elrontottam. Tudom, hogy neked van hatalmad ezt megtenni, mert te a rosszat is jóra tudod fordítani. Légy áldott érte!

Hadd könyörögjek hozzád szerettemért, családomért. Őrizd és áldd meg őket, és vond őket egyre közelebb magadhoz, hogy téged jobban megismerjenek.

Könyörgök gyülekezetemért, egyházamért, magyar nemzetemért. Küldd a te Szentlelkedet közénk, hogy egyre többen keressenek és megtaláljanak téged, az egyedül igaz Istent! Ezért kérlek, küldj munkásokat az aratásodba, mert az aratnivaló sok, de a munkás kevés. És ha engem küldesz, ne habozzak bátran igent mondani a hívásodra.

Sok a beteg ember közöttünk. Gyógyítsd a testi nyomorúságban szenvedőket, de leginkább a lelki sebeket kötözd be, te, az Áldott Orvos.

Édes Atyám, hallgasd meg imámat, és ajándékozz meg benned örvendő élettel. Jézusért kérlek, akié a dicsőség és hatalom örökkön örökké.

Ámen.

PUSKÁS CSABA

Nyiss ablakot!

Mikor az ember ifjú titánként nekivág a nagybetűs életnek, akkor úgy gondolja, vele biztosan nem fordul elő, hogy megfárad, kiég, elfásul. A többiek lehet, hogy nagyon elrontottak valamit, de ő semmiképpen sem esik ebbe a gödörbe. Aztán telnek-múlnak az évek, és egyszer csak azon veszi észre magát, hogy bizony ő maga is kiégett, elfásult, belefáradt az élet, a család vagy éppen a munka, a szolgálat sűrűjébe. S ilyenkor még jobban kétségbeesik: Ez velem is megtörténhet?!

A válasz: igen, veled is megtörténhet. Egyszer csak azon veszed észre magad, hogy üresnek érzed az életed, felteszed a kérdést, van-e értelme annak, amit csinálsz, van-e értelme egyáltalán az életednek. Sok minden eljuttathat eme mélységig. Lehet, hogy a mindennapok monotonitása taszít bele, hogy minden nap beszállsz a mókuserékbe, taposol, rohansz, hajtasz, de nem látod, hogy előbbre jutottál volna. Lehet, hogy a magánéletben vagy a munkában megélt kudarcok löknek a szakadék mélyére, de az is lehet, hogy a megpróbáltatások – gyász, betegség, baleset, csapás – sodornak abba az állapotba, mikor így gondolkozol: semmi vagyok belül, semmit sem ér az életem. És minden bizonnyal te, kedves olvasó, még tudnád folytatni ezt a sort, mert amint mondtam, sok minden eljuttathat a kiégés állapotába. De tudnod kell, hogy nem vagy egyedül ezzel a problémával. Nemcsak mai sorstársak sorakoznak melléd, hanem a Biblia nagyjai is küszködtek ezzel a gonddal.

BIBLIAI HŐSÖK MÉLYSÉGEI

Ott van Illés, aki a Kármel hegyi történekek után jut el a mélypontra. Milyen furcsa, hogy épp ekkor, hiszen a hegyen történtek prófétai munkájának „csúcса”, igazi sikertörténete, hiszen párbajra hívja a Baál-papokat, s míg azok felsülnek, addig Illés bizonyítja, hogy az élő isten csakis az Úr. S eme győzelem után olvassuk a Szentírás lapjain: „egynapi járásnyira bement a pusztába. Miután beért, s egy borókafenyő alá leült, azt kívánta magának, hogy haljon meg. Így szólt: »Elég volt, Uram, vedd el életemet, mert én sem vagyok jobb, mint atyáim.«” (1Kir 19,4) Ezek után a csapásokat és a szenvedéseket sorjában átélő Jób szavain már meg sem lepődünk: „Elég volt az életemből, nem kell tovább! Hagyj békén, hiszen csak leheletnyi az időm! Micsoda az ember, hogy ily nagyra tartod, és hogy így törődsz velem? Minden reggel megvizsgálod, minden pillanatban próbára teszed. Miért nem veszed le rólam a szemed? Nyálatomat sem engedted lenyelni? Ha vétkeztem, mit követtem el ellened, emberek őrzője? Miért tettél a céltábláddá? Talán terhedre vagyok? Miért nem bocsátod meg vétkeimet, miért nem nézed el bűnömet? Hiszen már a

porban fekszem, amikor keresel, már nem leszek.” (Jób 7,16–21) És ott van még Jónás is, aki prófétai kudarca után (merthogy Isten nem pusztítja el Ninivét, ahogy kihirdette vele) így szól felindulásában: „Ó, Uram! Gondoltam én ezt már akkor, amikor még otthon voltam! Azért akartam először Tarsisba menekülni, mert tudtam, hogy te kegyelmes és irgalmas Isten vagy, türelmed hosszú, szereteted nagy, és visszavonhatod még a veszedelmet. Most azért, Uram, vedd el az életemet, mert jobb nekem meghalnom, mint élnem!” (Jón 4,2–3). S Jónásról eszünkbe juthat egy másik próféta is, akinek szintén szolgálati nehézségei és válságai közepette ilyen panaszénekekre nyílik ajka: „Átkozott az a nap, amelyen születtem; ne legyen áldott az a nap, amelyen anyám szült engem! Miért is jöttem ki anyám méhéből, ha csak nyomorúságot látok és bánatot, és napjaim gyalázatban érnek véget?” (Jer 20,14.18)

NEM VAGY EGYEDÜL

Látjuk Jeremiás könyvéből, hogy a próféta nem is egyszer, hanem sokszor kerül gödörbe, a kiégés állapotába. Szóval nem vagy egyedül, kedves olvasó, sem a bajoddal, sem a bajodban. Vannak melletted, akik segíteni akarnak. Igaz, sokszor járunk úgy, mint Jób barátai: segíteni próbálunk a barátnak, a szeretünknek, de csak üres szólamokat pufogatunk, vagy nem értjük meg baját, vagy csak ülünk mellette tehetetlenül. Sokszor nemcsak a gödörből nehéz kimászni, hanem a gödör széléről segíteni sem egyszerű. Sok jó és hasznos tanács van, amit érdemes megfogadni. S igen, jó párszor ezek ellenére is úgy érezzük, mégiscsak gödörben vagyunk. Mi lehet a gyógyszer, a megoldás?

AZ IMÁDSÁG A GYÓGSZER

Az, amit mind a négy bibliai személy életében látunk: az imádság. Mert a bajodban nem vagy egyedül, van Valaki, aki biztosan

segíteni tud. S mielőtt továbblapoznál legyintve, hogy na persze, kérlek, hallgass meg. Csiha Kálmán mondja a 116. katekérdés magyarázatában: „Tulajdonképpen olyan az imádság, mint egy csodálatos ablak, amit kinyitok szívemben...” S ha így nézzük, akkor tényleg az imádság a gyógyszer, nemcsak üres frázis a problémára. Képzeld el egy sötét, bedeszkázott ablakú szobát, ahol minden szürke a portól, ahol áporodott, nehéz a levegő. Mi történik, ha kinyitjuk az ablakot? Beáramlik a fény, a sötétben lévő sok félelmetes tárgy megszeli, s a kinti friss, tavaszi, virágillattal teli levegő elárasztja a szobát. Kiegyezett szívünk, életünk is hasonló ehhez a szobához, de van rajta egy ablak, az imádság, s ha kinyitom ezt az ablakot, akkor „az ablakon át elszáll Istenhez minden gondom, bánatom, bűnöm, nyomorúságom, s mint ahogy az ablakon át besüt a napsugár, a lelkembe behull Isten bocsánata, szeretete, ereje, vigasztalása, jósága”. (Csiha Kálmán) Az én dohos életembe felfrissülést hoz a menny friss levegője.

S az imádság nemcsak a kiégett embernek megoldás, hanem a mellette lévőnek is. Szeretnél segíteni a mélyben vergődő szerettednek, barátodnak? Imádkozz érte! A gödör alján érzed magad? Nyiss ablakot imádkozó kezeddél!

Ezt tette Illés is, leült és imádkozott. S a „friss levegőtől” elalszik a borókafenyő alatt, s az Úr angyala ébreszti, de nem a túlvilágon, hanem itt mondja: „Kelj fel, egyél; mert erőd felett való utad van.” (1Kir 19,7b) Mindegyik bibliai alak imádságára felelt Isten. Nem hallgatta meg kérésüket, nem vette el életüket, de válaszolt nekik: angyalt küldött, erőt, tanítást, feladatot adott. Kihúzta őket a gödörből.

Próbáld ki te is, hadd legyen ott a te történeted is ezen bibliai szereplőké sorában, nemcsak a mélység, a kiégés tekintetében, hanem a felfrissülés, az Isten válasza tekintetében is!

Ha akkora hitetek volna...

És tudjuk a választ: mint egy mustármag. Amikor kezembe kerül egy aprócska mustármag, mindig rácsodálkozom. Eszembe jutnak azok az iskolai tanórák, amelyeken a diákoknak, a példázatot tanulva, kiosztottam néhány magot, hogy otthon vessék el, és majd számoljanak be a növényke fejlődéséről. Hétről hétre ezzel kezdtük az órát: hogy néz ki a mustárnövényke? És olyan örömmel újságolták, milyen hamar kikelt, hogyan fejlődik. Jó volt látni, tapasztalni folyamatában a fejlődést. Az Úr Jézus ahhoz a picinyke maghoz hasonlítja a hitünket: jól meg kell fognod, nehogy elguruljon, ám ha esélyt adsz neki és elveted, ha táplálsz és gondozod, naponta örömmel tölt el.

Hit és lelki erőtartalék kapcsolata – ebben a cikkben erről írok. Számomra ez olyan, mint a mustármag és a föld, amibe elveted. Egyik a másiktól táplálkozik. És ha a talaj gyenge, ha nincs elég tápanyag vagy nedvesség benne, a növényke csak senyved. El is száradhat. Ha a lelked nincs megfelelően ellátva erőtartalékokkal, a hited nincs miből új és új táplálékot felvegyen a virágzásához. És akkor megérkezünk oda, mint a tanítványok, hogy megtapasztalják: ami Jézus mellett sikerült, az nélküle nem megy.

HOGYAN KÉSZÍTEM ELŐ A TALAJT?

Húsvétvasárnap azon kevés alkalmak egyike volt, amikor a kisebb gyermekeink csodával határos módon az első padban ülték végig az istentiszteletet. Talán a legátus személye is hozzátett a varázshoz, de most nem kellett velük a játszósarokban leülni, a karzat alatt, nem kellett egyiket sem kivinni a széles jókedv miatt, angyalmódban várták meg az úrvacsoraosztást. Aztán a két kisebb az édesanyjukkal elindult az úrasztala felé. Én már csak a bornál találkoztam velük, és láttam a legkisebben, méltatlankodik, hogy a kehelyt miért nem nyújtom neki is. Máskor, ha szomjas, tudja, azonnal adom a poharat, hogy ihasson. Később, ebédnél mondta el a feleségem, hogyan nyújtották a kezüket a kenyérért, és hogyan örültek a falatnak, amikor megkapták. (Több gyülekezetben is gyakorolják, hogy a gyermekek is kapnak egy falat kenyeret. Ez még nem úrvacsora, hisz még nem konfirmáltak, de arra készíti a lelküket.)

Elgondolkodtam és hálás volt a szívem apaként és lelkészként is, hisz valami olyasmit láttam bennük, ami bennünk, felnőttekben már egy félretett, valahova a hátsó sorba rakott érzés: az öröm. Örülni annak a falat kenyérnek és méltatlankodni, amiért nem kapsz többet. Örülni, amikor a felnőttek világába léphetsz néhány pillanatra, va-

lami olyasmit megtéve, ami számodra addig titok volt.

Azt hiszem, ezek azok az apró mozzanatok, amelyek megalapozzák és megalkotják a gyermekekben azt a talajt, amiből a hit szárba szökken és később is táplálkozik. Hisz rájuk mutat Jézus, amikor azt mondja: amíg olyanok nem leszek, mint a kisgyermek, nem mentek be a mennyek országába. (Mt 18,3) Mikor álltál utoljára ezzel a vágyódással az úrasztalánál? Mikor vágytad ennyire a kenyeret és bort, mint a kezdet fogó kisgyermek? Mikor készültél ezzel a vágygal egy ünnepre, hogy ne csak az otthoni terített asztal, de első renden a megterített úrasztala töltsön el meglepedéssel? Ha eddig nem vitted a gyermekedet, mert hosszú az istentisztelet, és biztosan nem ülné végig, pünkösdkor fogd kézen és vidd magaddal, vagy csodálkozz rá a máséra, és tanulj a hitükből!

TÁPANYAG A TALAJNAK

A magocskát nem elég elvetni, nem elég locsolgatni, ha valami hiányzik a talajból, nem fejlődik rendesen. Ám ha minden megvan a talajban, amire szüksége van, csodálatos a fejlődése!

Ünnepek alkalmával mindig ellátogatok a helyi idősök otthonába. A valamikori kastély legnagyobb termében gyűlünk össze, ott tartjuk az istentiszteletet és osztjuk ki a szent jegyeket. Azt követően pedig a szobákat látogatjuk végig, és visszük el az örömhírt azokhoz is, akiket a betegség vagy az időskor az ágyhoz kötött. Évek alatt drága kapcsolatok alakultak ki. Érzem bennük a várakozás és a találkozás igazi, őszinte örömet.

Az egyikük ágyánál mindig különös érzés tölt el. Ismerem már azelőttről, hogy be-

költözött volna az otthonba. Hűséges, tempomjáró lélek, de már nem ismer meg. De amikor megérkezünk, és elmondják neki, ki érkezett és miért, hatalmas örömmel fogad. És nagyon örül a falat kenyérnek és a korty bornak. Jólesik és ízlik neki. Mindig megdicséri a kenyeret és a bort is. Mintha a világ legfinomabb borát kapná, úgy emeli el a szájától a kis pohárkát, és látszik rajta a meglepődés. Hiszem, hogy ünnepről ünnepre azt a nagyon erős lelki talajt ez a falat kenyér és korty bor tölti fel olyan táplálékkal, amely kitart a következő találkozásunkig, amikor újra bemutatkozom, és újra elmondom, miért érkeztem. És ünnep másodnapján, amikor a rákésülés minden szolgálata után már fáradt vagyok, ez az a pillanat, amit vágyok, látni azt az örömet, amit magamon már csak ritkán fedezek fel.

Pünkösöd sok gyülekezetben, nálunk is, a konfirmálók életében az első úrvacsora alkalma. Azt kívánom minden először úrvacsorázónak, hogy ezt az örömet és vágyódást éljék át minden alkalommal, mert akkor egy olyan talajba vetik el a hitet, amelyben folyamatosan fejlődhet.

A MUSTÁRMAG UTÓÉLETE

Az iskolai mustármag-kísérletünk személyes beszámolója annak idején a világjárvány miatt megszakadtak... volna, de nem így történt, mert az online térben tartott hittanórák is azzal a kérdéssel kezdődtek: hogy van a mustárnövényke? És már nemcsak mesélhettek róla, de meg is mutathatták. Azóta az a generáció már középiskolás. És amikor rájuk nézek, imádkozom a mustárnövénykéjükért és annak talajáért. Hogy mindig legyen benne elég erő a növekedéshez.

VARGA BOTOND

Egymás terhét hordozzátok!

Szeretném, ha ebben a témakörben együtt gondolkodnánk. Lehet, hogy olyan érzésük támad, mintha kátéórán lennének, mert az elsőéves konfirmációs füzetben levő kérdéssel kezdem: „Miért járunk templomba?”

Mielőtt a téma fejtegetésébe belekezdünk, előbb beszéljünk egy kicsit. Számomra a cikk írása olyan, mint egy beszélgetés, és bár nem tudom pontosan, kik olvassák, feltételezem, hogy szoktak templomba járni. Fejtegetjük azt, hogy miért! Régen, évtizedekkel ezelőtt szokás volt a templomba járás, így akkor sokan azt válaszolták volna erre a kérdésre, hogy azért, mert így szoktuk meg. Vannak, akik azért mennek, mert ilyenkor legalább kimozdulnak otthonról, és találkoznak ismerősökkel. Vannak, akik azért is, mert lelki feltöltődésre vágnak, és fontos számukra, hogy ez prédikáció formájában is megtörténjen. Vannak olyanok is, akik csak elkísérnek valakit, aki hívta őket, vagy éppen konfirmandusok, és a szüleik küldték őket.

Ezzel így önmagában nincs is semmi baj, viszont hadd kérdezzek még valamit. Mit hasznosítanak abból, amit az istentiszteleten hallottak, vagy amit a Bibliában olvastak?

HITRE JUTÁS

Az első, ami Isten ígéje nyomán megszületik a szívünkben, az a saját, személyes hitünk. Nem lehet előre tudni, hogy ez mikor következik be, azonban ha gyermekkorban el is jutottunk a hitre, nem biztos, hogy a kételyekkel teli kamaszkorban nem ér el bennünket a hitbeli válság. A kamaszkor lelki megterhelése, valamint a napjainkban érzékelhető egyre nagyobb hitetlenség elvezethet bennünket is oda, hogy felnőttként is meginoghatunk a hitünkben, és újra fel kell ismernünk magunk számára a lelkünkben lakó Istent. Tehát a templomba járás első eredménye az kell, hogy legyen, hogy vagy hitre jutunk, vagy hitünkben megerősödünk és megismerjük a lelki elcsendesedés pillanatait, megérezzük azt, hogy személyesen bennünket szólít meg Isten. Amikor ez megtörténik, ebben meg is kell erősödni. Nem szabad megállni, mert ez olyan, mint a kicsírázott mag eső nélkül: előbb-utóbb elsatnyul, vagy a nap kiszáritja és elhal.

HITBELI MEGERŐSÖDÉS

Nagyon sok hitre jutott ember itt szokott megállni, ugyanis a hit első fázisa nagyon kellemes érzés: Isten mellettem van, támogat, és nekem csak imádkoznom kell. Pedig ez nem a csúcs, ez csak az első lépcsőfok. Ezután következik az, amikor tanulom azt, hogyan járjak Isten útján. Vagyis megvizsgálom a cselekedeteimet, odaigazítom az Isten

törvényeihez, és kutatom, hogy mi a célja naponként Istennek velem. Itt segítségre szorulok, fontos, hogy legyen hitben járó ember a környezetemben, akitől tanulhatok. Ez a felnőtté válás ideje hit szempontjából, ami nem biztos, hogy bekövetkezik a konfirmációkor. Akkor következik be, amikor megérek rá lelkileg, és még utána is bekövetkezhetnek visszaesések, ha a kísértő legyőz és valamilyen letérek Isten útjáról. Ennek az időszaknak a lépései: önvizsgálat, önismeret, bűnbánat, útkeresés. Ha sok változtatnivaló van az életben, előfordulhat, hogy elmaradnak mellőlem olyan emberek, akik viszont nem változnak Isten felé velem együtt.

EGYMÁS TERHÉNEK A HORDOZÁSA

Most érkezünk el a fő témához. Azért tetünk ekkora kerülő utat, mert ahhoz, hogy lelki síkon másnak segíteni tudjak, előbb nekem kell hitben járnom. Mit is jelent egymás terhének a hordozása? Azt, hogy keresek olyan közösséget, ahol kölcsönösen segíteni tudjuk egymást. Jó esetben ez a közösség a gyülekezet. Viszont ahhoz, hogy a másikban megbízzak, az illető közösségben jó tapasztalataim kell, hogy legyenek. Vagyis olyan emberek alkossák a közösséget, akik az információkat, amelyeket egymásról szereznek, nem beszélnek ki a másik háta mögött.

Valamint hitben járó emberek kell legyenek, akik akarják is segíteni a másikat, aki valamilyen lelki terhet hordoz, vagy valamilyen lelki sebe van.

Az igazi gyülekezeti közösség tagjai támogatón viszonyulnak egymáshoz.

Ahhoz, hogy hatékony segítséget kapjak, vagy ténylegesen segíteni tudjak, az a legjobb, ha megkeresem azokat, akik hasonló problémákkal szembesültek, és már megküzdöttek velük. Ha én akarok segíteni, akkor is az hatékony leginkább, ha olyan problémákkal küszködök, amelyeket én már sikeresen megoldottam. Akkor tudom leginkább megérteni valakinek a helyzetét, ha már én is voltam hasonló szituációban.

Nagyobb városokban léteznek támogatói csoportok, amelyeket rendszerint pszichológus irányít, de falusi környezetben ilyenek nincsenek. Viszont ha végiggondoljuk, hogyan is működik egy-egy ilyen csoport, akkor akár mi is létrehozhatjuk ennek az egyszerűsített formáját.

Milyen csoportokról beszélünk városokban? Például: gyógyult szenvedélybetegek utógondozása, gyász feldolgozása, veszteségek elfogadása, válás utáni felépülés, magányból való kiút és más esetek.

SENKIT SEM HAGYTAK EGYEDÜL

Néhány évtizeddel ezelőtt nagy családok éltek együtt. Együtt művelték meg a termőföldet, együtt építették a rokonságnak a házakat, segítették egymást, hogy mindenki boldoguljon, és egymás támogatása, segítése lelki síkon is egyértelmű volt. Ugyanis a hosszú téli estéken eljártak egymáshoz, és miközben szóttek, kukoricát fejtettek vagy varrtak, egész este beszélgettek. Általában a nők külön, s a férfiak is külön. A gyerekek ebbe nőttek bele, ezt tanulták, s ezt a gondolkodásmódot vitték tovább. Észre sem vették, hogy lelkileg is segítik egymást – amit ma támogató csoportnak vagy terápiának is lehetne nevezni –, mert számukra ez volt az élet természetes menete. Senkit sem hagytak egyedül a gondjával, mindenkinek volt segítsége.

Ma már más a helyzet. Arra, hogy támogatni kell a másikat, és hogy Krisztus törvénye az, hogy egymás terhét hordozzuk, fel kell hívni a figyelmet. Individualista világban élünk, s akinek valamilyen nagy lelki problémája van, az általában még inkább elzárkózik mindenki elől, ezért az önzetlen segítségnyújtásra fel kell hívni a figyelmet.

A hitben járás szerves része az, hogy azon túl, hogy keresem Isten akaratát az életben, segítek másoknak a gondjaik megoldásában és a veszteségeik feldolgozásában.

Mit tanít a Szentírás a keresztségről?

Vizsgáljuk meg, hogy mi a szülők felelőssége, és mi a keresztszülők lehetősége.

MI A SZÜLŐK FELELŐSSÉGE?

A Szentírás nyilvánvalóan beszél arról, hogy a gyermek lelki nevelése a szülők feladata, mégpedig elsősorban az apáé. Súlyos bünt követ el minden édesapa, akinek nincs gondja arra, hogy lelki vezetője, lelkipásztora legyen a családjának.

Elsősorban az apa feladata, hogy gyermekeinek beszéljen Isten nagy tetteiről, együtt olvassák a Bibliát és hallgassák az igehirdetést. A családban főleg ő imádkozzon hangosan, hogy a családtagok tőle megtanulhassák, és vele együtt gyakorolhassák. Úgy éljen, hogy az ő cselekedetei és szeretete túlmutasson önmagán a mennyei Atyára, és a családjának hiteles képet mutasson Istentől. Mindezekben a feleség legyen férjének hűséges segítőtársa.

A gyermek nevelése elsősorban a szülők feladata, de besegíthet a nagyszülő és a keresztszülő is. A keresztszülői gyakorlat nem bibliai eredetű, de már korán kialakult, szükségből. Azok a szülők, akik komolyan vették a gyermekeik iránti felelősséget, arra gondoltak: vajon tudják-e teljesíteni feladatukat, vajon mellettük lesznek-e mindvégig? Mi lesz, ha esetleg elszólítja őket az Úr és itt marad a megkeresztelt gyermek: kitől fog hallani Isten szeretetéről? Ezért megkértek egy hívő barát vagy rokon házaspárt, hogy ebben a feladatban legyen segítségükre. Ha ők kiesnének, lépjen a helyükre. Ez volt eredetileg a keresztszülőség lényege, és tulajdonképpen ugyanez kell legyen ma is.

Tehát mi a szülők felelőssége? Az, hogy a gyermekük megismerje Jézust, és erről bizonyosságot tegyen az úrvacsorai közösségben.

Egyszer városról falura érkezett egy felvilágosult, egyetemet végzett fiatalember, és egy gazdálkodó családnál szállt meg. A család az édesapa vezetésével evés előtt mindig imádkozott. A fiatalember nem állta meg, hogy egyszer meg ne jegyezze: „A mai modern világban már nem imádkoznak evés előtt.” A gazda mosolyogva így válaszolt: „Na, akkor az én két ökröm igazán modern nevelést kapott, mert azok sem imádkoznak evés előtt.”

lád az édesapa vezetésével evés előtt mindig imádkozott. A fiatalember nem állta meg, hogy egyszer meg ne jegyezze: „A mai modern világban már nem imádkoznak evés előtt.” A gazda mosolyogva így válaszolt: „Na, akkor az én két ökröm igazán modern nevelést kapott, mert azok sem imádkoznak evés előtt.”

Mi ne az ökröket utánozzuk, hanem legyünk imádkozó és imádságra nevelő szülei, nagyszülei és keresztszülei a gyermekeinknek, unokáinknak és keresztyermekünknek!

MI A KERESZTSZÜLŐK LEHETŐSÉGE?

A gyermekek lelki nevelése elsősorban a szülők feladata, amiben segíthet a keresztszülő is. A keresztszülő lehet a szülők lelkigondozója, adhat a szülőknek olyan lelki tanácsokat, közvetíthet olyan lelki segítséget, amivel jobban tudják azt végezni. A keresztszülő ritkán találkozik a keresztyermekével, a szülőknek kell és lehet naponta Isten-hatásokat, ige-hatásokat közvetíteni. Ebben lehet és kell a szülőket erősíteni.

Továbbá a keresztszülő lehet a keresztyermek bizalmasa. Noha ritkán találkoznak, mégis nagyjából tudja, mi történik az életében. Ha a keresztszülő a gyermek bizalmát megnyerte, akkor a kamasz fiú vagy leány az olyan kérdéseket, amiket a szüleivel nehezen tudna megbeszélni, esetleg vele megbeszélheti. Nem csupán ajándékokat, hanem lelki hatásokat kellene közvetítenünk, ahogyan azt meg is ígértük: úgy neveljük és neveltetjük...

Van még egy harmadik nagy lehetősége minden keresztszülőnek: a keresztyermekéért való imádkozás. Mi lebecsüljük a közbenjáró imádság értékét, pedig az óriási lehetőség. Ez még akkor is megmarad számunkra, ha a keresztyermekünk semmiben sem hallgat ránk. Imádkozhatunk érte, és Isten bármit megtehet vele, amit akar. Ő pedig mindig jót akar.

HEIDELBERGI KÁTÉ

71. kérdés: Hol ígérte Krisztus, hogy ő minket vérével és Lelkével oly bizonyosan megmos, mint ahogy a keresztség vize megmos bennünket?

A keresztség szerzetetési igéjében, ahol így szól: Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében. Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözüli; aki pedig nem hisz, elkárhozik. Ez ígéretet másutt is ismétli az Írás, mikor a keresztséget újjászületés fürdőjének és bűneink elmosásának nevezi.

Ten bármit megtehet vele, amit akar. Ő pedig mindig jót akar.

Tehát mi a keresztszülők lehetősége? Lehet a szülők lelkigondozója, a keresztyermek bizalmasa, és imádkozhat a keresztyermekéért és családjáért.

Olvastam egy édesapáról, aki a családalapítás után elhatározta, minden nap szán egy órát arra, hogy gyermekeiért és keresztyermekéiért imádkozzon. Szerette volna, hogy ők is kövessék Jézust. Később imáiban kitért unokáira és dédunokáira is. Minden nap délelőtt tizenegy és tizenkét óra között a családjáért imádkozott. Ahogy az évek teltek, két lánya elkötelezte életét Krisztusnak, és mindketten olyan férfihoz mentek feleségül, aki lelkész lett. Két lánya házasságából négy lány- és egy fiúunoka született. Mind-egyik lányunoka lelkészhez ment feleségül, a fiúunoka pedig lelkész lett. Az első két dédunoka fiú lett. A középiskola után a két unokatestvér ugyanarra a főiskolára került, és szobatársak lettek. Másodévesek voltak, amikor az egyik fiú úgy határozott, lelkész lesz. A másik nem akart, hanem úgy döntött, pszichológiát tanul. Ledoktorált, majd gyermeknevelésről szóló könyveket kezdett írni, s közülük több is sikerkönyv lett. Ennek a keresztyén pszichológusnak a neve James Dobson. Számos könyve magyarul is kapható és olvasható. Az az édesapa, akiről a történet elején azt mondtam, hogy naponta egy órát imádkozott a családjáért, csak egy átlagos ember volt, de imáinak csodálatos hatása lett az utódai életére.

Ha még nem gyakoroljuk, akkor kezdjünk el mi is rendszeresen imádkozni a ránk bízottakért: a gyermekeinkért, keresztyermekéinkért és unokáinkért, hogy Isten vezesse, használja és áldja meg az életüket! Mert „nagy az ereje az igaz ember buzgó könyörgeésének”. (Jak 5,16)

KÓSA-KISS ATTILA: „Sok mindent

„Az eget beszélik Isten dicsőségét, és kezeinek munkáját hirdeti az égboltozat” – idézi a zsoltárt az idén hetvenedik évét töltő Kósa-Kiss Attila meteorológus, amatőr csillagász, aki a világegyetem rendezettségét a Teremtő munkájával magyarázza.

– Nagyszalontán, egy egykori tó partján álló szülői házban cseperedett fel, ahol nemcsak a sokszínű élővilág keltette fel a figyelmét, hanem az égbolt látványa is rabul ejtette egész életére.

– Városunk északkeleti részében, kéthektárnnyi területen húzódó tó partján, 1959-ben épült fel a házunk. Akkor már öt éves voltam. Kisgyermekként tapasztaltam meg, mennyi hulló, madár, növény vesz körül, és ezt természetesnek, mi több, magától értetődőnek vettem. Az előttünk kanyargó és a tóba folyó esővíz-elvezető árokban pióca, foltos szalamandra, csibor, vízipók akadt bőven, beljebb vidrát – melyről az utcánkat nevezték el –, szürke gémet, tőkés récét, kisebb halakat, mocsári teknőst láthattunk. A ház terméskő alapja alatt különféle színű és hosszúságú vízisiklók raktak fészket, napközben az utcaajtó alatt kúsztak be – látványukat csak lassan szoktuk meg. Nyáron a víz visszahúzódott, zsombékról zsombékra ugráltunk, télen a ház faláig ért, s amikor vastagra fagyott, testvéreinkkel, barátainkkal korcsolyáztunk. Az éjszakák egészen sötétek voltak, a széles teraszról sokat bámultam az égbolt csillagokkal teli kárpitját. Édesapámat kérdeztem: mi az az ég egyik végétől a másikig átívelő halvány ködösség? A Tejút, mondta, de a csillagvilágban már nem tudott eligazítani. Az időjárás még az előző, Tenkei úti – ma Kulin György utcai – szülőházban keltette fel érdeklődésemet, ahol a kisgyermekkoromat töltöttem. Töprengtem, miként eshet oly sok esővíz az égből. Elhatároztam, hogy a csillagok világának és az időjárásnak a titkaiba előbb-utóbb mélyen belevetem magam.

– Egyébként mikor alusznak a csillagászok? Korábban említette, hogy sokszor az éjszakai távcsöves megfigyeléseiből indult a munkahelyére...

– Az észlelő csillagász akkor alszik, amikor tud, vagy pedig ha felhős az ég. Reggeltől estig, majd másnap estétől a következő nap reggeléig tartott a műszakom. A téli fél évben hazatértem után épp hogy elfogyasztottam az estebédemet, kivonultam a csillagos ég alá. Ha éjszakai műszakom idejére beborult az ég, akkor a következő éjszaka mértem meg a halvány változó fényű csillagok fényét, és még meg sem virradt, teljesen kialvatlanul kellett munkába mennem: kerékpárra patantam és 7 kilométeres utat tettem meg a munkahelyem felé vezető pusztában. Előfor-

dult, hogy két egymás utáni éjjel észleltem a változó fényű csillagokat egy jól meghatározott nemzetközi program keretében, eközben odakint, a nappali műszakom a szokásos, egyáltalán nem unalmas munka mellett szakmai szemléltetőeszközök készítésével telt.

– Összefér-e egymással a csillagászat és a hit? Ön megtapasztalta-e a Teremtő „keze nyomát” a végtelen világűrben?

– Elég, ha az ember tiszta időben egy sötét helyről a csillagos égre tekint, hamar rájöhet, hogy a világegyetem korántsem kaotikus, hanem harmonikus és gyönyörű. Ha józan ésszel értelmezzük a látottakat, akkor azok azt sugallják, hogy egy szuperértelem használta a matematikát, a fizikát, a kémiát és a biológiát, ugyanakkor elvethetjük az olyan nézetet, mely szerint említésre méltó vak erők léteznének a természetben. Úgy is megfogalmazhatjuk a helyzetet, hogy kijelentjük, a Teremtő a legkiválóbb természet-tudós, aki megalkotta a világmindenséget. Az általunk belátható világtér mai ismereteink szerint mintegy tizennégymilliárd évvel ezelőtt keletkezhetett elképesztő robbanás során, egy végtelen sűrűségű, végtelenül kicsi pontból. A sűrű anyagmassza tartalmazhatta anyagi világunk összes építőelemét – melyek közül a legtöbbit Dmitrij Mengyelejev foglalta az elemek kémiai periódus rendszerébe, továbbiakat napjainkban fedeztek fel, de feltehetően még korántsem mindet ismerjük –, azokból csillagok, csillagrendszerek – galaxisok –, a csillagok körül bolygók jöttek létre, rajtuk pedig szerves élet keletkezett. Kiszámították, hogy ha az ősrobbanás idején egy-

egy elemből nincs épp elegendő mennyiség, vagy pedig töredéknyi többlet van, világunk ma nem létezne. Ilyen pontos, célirányos mérésre az ostoba véletlen nem, csakis a Teremtő lehet képes.

Egy másik érv is egy hihetetlen nagy tudású értelmes valamire utal. Ugyanis több évtizednyi kutatómunka után biokémikusok népes csoportja jutott arra a következtetésre, hogy élettelen szerves anyagból élő szervezet kizárólag nagyon nagy tudású értelem külső beavatkozása során születhet meg. Talán az is véletlen volna, hogy éjjeli lámpásunk épp negyvenszer van közelebb Földünkhöz, mint a Nap, ami látszólag egyenlő méretűvé teszi a két égitestet, lehetőséget teremtve látványos napfogyatkozások kialakulásához, s a napfizikusok kényelmesen tanulmányozhatják központi csillagunk alsó légkörét, a kromoszférát?

A világegyetemben meglepő rend tapasztalható. Sir Roger Penrose angol matematikánár, Nobel-díjas kvantumfizikus szerint keletkezésétől fogva nagy fokú rendezettség-ről árulkodik, és sok milliárd évvel később, napjainkban is rendkívül rendezettnak tűnik. A meglepő ugyanis az, hogy nem vált kaotikussá ennyi idő alatt. Ez egy további kérdést is fölvet: miként lehetséges az, hogy mi, más élőlényekkel együtt, még mindig életben vagyunk ezen a Földön? Mivel a világegyetem olyan, amilyen, a teremtés kérdése elől semmiképp nem tudunk kitérni. Ennek a rendnek köszönhetően vagyunk képesek évszázadokkal előre vagy a múltba visszamenőleg kiszámítani az égitestek pályáit és számos más jellemzőit, űrszondákat juttatni kisbolygók, üstökösök felszínére vagy a Naprendszer peremére. Amióta az ember létezik, kozmikus környezetünk elenyésző mértékben változott, lényegesen módosult viszont az ember világképe a kozmikus környezetről. Még valami: a világegyetem állapotát meghatározó fizikai állandók közül soknak megdöbbentően pontos a mennyiségi értéke, akad olyan, amelyiknek 120 tizedesjegyig. Parányi változás – egy nanomásodperc itt, egy ángström ott –, és a világmindenség könnyen halottá, meddővé válhatott volna. Egy intelligens és tudatos hatalom a mi érkezésünkre felkészítve beállította a világegyetemet. „Az eget beszélik Isten dicsőségét, és kezeinek munkáját hirdeti az égboltozat.” (Zsolt 19,2) Minden eddigi generációtól eltérően mi tudjuk, hogyan jöttünk létre, ellenben még mindig nem tudjuk mi sem, miért. Az ősrobbanást a végtelenül intelligens Isten hozta létre, akinek határozott szándéka van, és kezdettől fogva ránk gondolt. Korlátlan energiatartalékai gondos ellenőrzés alatt állnak és számunkra mindig elérhetők. A miért kérdésre a válasz Isten előbb-utóbb feltárja nekünk.

tudunk már, mégis nagyon keveset”

– A technika fejlődésével és lehetőségeivel meddig bővíthető a világűrrel megszerzett tudásunk?

– Kozmológiával, a világmindenséggel mint egészszel, annak felépítésével, történetével nem foglalkozom. Míg a földi teleszkópjainkkal a közelebbi égitesteket figyelhetjük meg elégségesen, hatékonyabb mérések elemzésére a légkörön túl, a világűrbe telepített űrállomások, űrszondák szolgálnak. Ellentmondásosnak tűnhet, hogy apró, de biztos lépésekkel minél többet tudunk meg az égitestekről, a világűrrel, annál több kérdés vetődik fel. A technikával egy ideig még fokozhatjuk a világűr megismerésének határait, ám elérkezik a pillanat, amikor nem lesz elegendő a méréssel és megfigyeléssel megszerzett tudásunk, járművel ki kell mennünk a mélyűrbe további tapasztalatszerzéshez. Sok mindent tudunk már, mégis nagyon keveset. Annak tudatában viszont, hogy a természeti törvények az általunk már felfedezett világ minden zugában azonosak, jogos reménnyel és önbizalommal tölthet el bennünket: a világ megismerhető, még ha nagyon hosszú folyamat vezet is el odáig.

– Utólag nem bánta meg, hogy nem élt a nagy lehetőséggel, és a rendszerváltás előtti években nem fogadta el a NASA egyik úrközpontja által felkínált állást?

– A Halley-üstökös megfigyelésére a NASA a '80-as évek közepén nemzetközi programot hozott létre. Hazánkban elsőként pillantottam meg az égitestet, nyolc hónapra terjedő észleléseimet rendre beküldtem Pasadena-ba, s azokat 1986 nyarán Los Angelesben kiállították. A Jet Propulsion Laboratory által felkínált álláslehetőséggel nem éltem, pedig dolgozhattam volna náluk meteorológusként vagy észlelő csillagászként. Itthon maradtam, mert szeretem a nyugalmat, a családomat és a barátaimat. És folytatni kívántam kutatómunkámat az időjárási ciklonok felhőszerkezete kapcsán, amit Nagyszalontán 1978 óta végzek a mai napig.

– Az emberek többsége főleg a filmekben keresztül találkozik a világűr kérdéseivel. Van-e kedvence a különböző alternatív világűr-léteket bemutató tudományos-fantasztikus alkotások közül? Az emberi fejlődés képes-e követni ezeket a merész elképzeléseket, nagy léptékű utazásokat?

– A Stanislaw Lem *Solaris* című regényéből készült filmet említeném. A Kozmosz tudományos-fantasztikus könyvek sorozatból több tucatot olvastam, a *Galaktika* és a *Metagalaktika* kiadványok tartalmát is szinte faltam. Sok szerző az élet számos területére vonatkozóan meglepően jól előrevetítette a jövőt.

– Magyarország és Románia milyen helyet foglal el napjainkban a világ amatőr csillagász-társadalmában?

– Az amatőr csillagászok munkáját itt is, a szomszédunkban is a világszínvonal jellemzi a változó fényű csillagok, üstökösök észlelésében, kisbolygók százainak felfedezésében.

– A csillagászat művelésében minnek van kiemelkedő szerepe? A fejlett technikának, a bőséges anyagi forrásoknak, a tudományos felkészültségnek?

– A csillagászat sok ezer éves történetéből csak az utolsó mintegy négy évszázad óta használjuk a csillagászati távcsövet. Korábban a megszerzett ismereteink alapja a pusztán szemmel való megfigyelés volt. A látottakat sokáig agyagtáblákra, majd papírra vetve rajzban vagy festményben örökítettük

seit. Könyvet is írt, *Rejtőző sasbérc – Csillagvilág* címen.

– Kötetem, ismeretterjesztő jellege mellett, mint nagyon aktív égi figyelő, meteorológiai, csillagászati, földfizikai – földrenghéfények, vulkáni aeroszol fénytani hatásai – észleléseimet tartalmazza.

– Sok éve tapasztaljuk időjárásunk kedvezőtlen változásait. A mediterrán meleg, száraz, viharos időjárás felé haladunk?

– Bolygónk éghajlata szüntelenül változik, aminek alapvető okát, okait egyelőre nem ismerjük. Negyed évszázada melegező fázisban vagyunk, ami enyhébb teleket, erősebb helyi viharokat vetít előre. Térségünkben a mediterrán jelleg már tetten érhető.

– Díjai, elismerései közül melyik áll legközelebb a szívéhez?

meg az utókor számára. A fényképezés feltalálása hatalmas lépést jelentett a csillagvilág eseményeinek rögzítésében. A nagy sebességű digitális számítógépek forradalmasították a csillagászati számítási eljárásokat, segítségükkel hatalmas észlelési anyagot tárolhatunk, különféle égitestek égi útját követhetjük, események, jelenségek bekövetkezését sok-sok esztendőre, évtizedekre előre jelezhetjük. Kifinomult radarmódszerrel tiszta képet nyerhetünk kisbolygók és szilárd üstökösök háromdimenziós alakjáról, méretéről, forgásáról, felületük domborzatáról. A csillagászat valóban hatékony műveléséhez nélkülözhetetlen a fejlett technika, az anyagi támogatás, a szakmai képzettség, de az odaadó, lelkiismeretes, elkötelezett munkavégzésnek is kiemelkedő szerepe van.

– Számos bel- és külföldi lapban, szakfolyóiratban publikálta megfigyeléseit, észlelé-

– Egyértelműen a Kulin György-díj, 2014-ben kaptam a Magyar Csillagászati Egyesülettől, alapítása óta elsőként. A megfigyeléseim mellett a távcsöves bemutatásaim alkalmával 1977 óta mintegy tízezer ember láthatta a bolygókat, a Hold felszínét, hold- és napfogyatkozásokat; könyvbemutatóm idején a Magyar Ház udvarán félszázán látták pusztán szemmel a Nemzetközi Űrállomást, 2004 nyarán pedig mintegy ezerkétszázán a Vénusz lassú átvonulását a Nap előtt.

– Hamarosan hetvenedik születésnapját ünnepli. Miért a leghálásabb? Milyen tervei vannak?

– Leadtam második könyvem kéziratát, folytatom meteorológiai megfigyeléseimet. Hálás vagyok szüleimnek a megértésért, hogy az égboltot figyeljem csak nyugodtan, fivéremnek pedig, hogy ösztönzött az írásra.

Testi-lelki táplálék fáradtság idején

Mikor beköszönt a tavasz, és örülünk a napsütésnek meg a természet éledésének, a szervezetünk ezzel teljesen ellentétes úton indulhat el. Vitamintartalékaink a tél végére rendszerint kiürülnek, így nagy szükség van a testi-lelki töltekezésre, azonban ennek van egy buktatója: a jelzések belülről sok esetben pontosan ellentétesek.

Arra van szükségünk, hogy a testünket feltöltsük vitaminokkal, a lelkünk pedig töltkezzen pozitív élményekkel. Ezzel szemben azt érezzük, hogy nincs erőnk, és legszívesebben nem mennénk sehova és nem végeznénk semmit. Ha elengedjük magunkat, akár depresszióba is süllyedhetünk.

Ha ezek közül valamelyiket érezte ön, kedves olvasó az elmúlt időszakban, akkor tartson velem és keressünk együtt leküzdési módokat!

KIVÁLTÓ OKOK

Vizsgáljunk meg néhány kiváltó okot. Legelőször megállapíthatjuk, hogy a tavaszi fáradtság akkor is jelentkezhet, ha körülöttünk és bennünk amúgy minden rendben van. De fokozódnak a tüneteink, ha bármilyen testi vagy lelki problémánk van. Ha testi betegséggel küzdünk, a szervezetünk nemcsak elfáradhat, hanem le is gyengülhet. Ilyenkor a lelkierő segít, hogy kimozdítson otthonunktól és a vitaminon kívül is töltkezzünk. Ha valamilyen lelki gond terhel, épp a lelkierő fogy el, és nemcsak fáradtságot érzünk, hanem leküzdhetetlennek tűnő stresszt, gyomoridegességet, félelmet, akár pánikot is. Milyen lelki terhek nehezíthetik az életünket? Párkapcsolati problémák, munkahelyi nehézségek, konfliktusok, gyász, beteggonдозás, gyermekeinkkel való gondok.

TESTI ERŐFORRÁSOK FELTÖLTÉSE

Ami a legkönnyebben megoldható, hiszen nem kell gondolkozni rajta, az a testünk feltöltése vitaminokkal. Amint kizöldül a természet, a városban élők számára a piacokon, a falun élők számára a kertekben megjelennek az ehető zöld levelek. Félre kell tolni a makarónit, a krumplit, és meg kell jelennie az asztalunkon és a tányérunkon a spenótnek, sóskának, medvehagymának, salátának, komlóryügynek. Bár sokan elhúzzák a szájukat már akkor is, ha csak gondolnak ezekre, Isten nem véletlenül teremtette ezeket a növényeket számunkra. Amint megjelennek a gyógynövények, elkezdhetjük a teázást is, mert ez is nagyon fontos a szervezetünk számára. Azt mondják a szakemberek, hogy a tányérunk tartalmának fele zöldség kell hogy legyen, naponta. És bármennyire szeretjük is, a krumpli nem olyan zöldség, ami

itt szóba jöhet. Sokan azzal rontják el, hogy tavasszal nekifutnak a salátának, napokig csak azt esznek, és végül oda jutnak, hogy rá sem tudnak nézni. Nem az a követendő, hogy csak zöldséget, hanem az, hogy zöldséget is fogyassunk. A medvehagyma az egyedüli, amivel vigyázni kell, mert ha valaki nem ismeri tökéletesen, akkor összetévesztheti a mérgező gyöngyvirág levelével, viszont ma már megvásárolható azok számára, akik félnek szedni.

LELKI ERŐFORRÁSOK FELTÖLTÉSE

Lelki síkon már nem ilyen egyszerű a helyzet, ugyanis nincs pontos recept. Mindenki máshogyan töltkezik, nem mindenkinek válnak be ugyanazok a tanácsok. Vegyünk sorra néhányat!

Ha érezzük magunkon a lelki fáradtság, túlzott stressz, kiégés jeleit: „nincs kedvem semmihez, ne szóljon hozzám senki”, vagy éppen fordítva: „a legkisebb gond esetén is robbanok”, a legfontosabb, hogy ne hagyjuk eluralkodni magunkon.

Keressünk társaságot! Ne szigetelődjünk el, merjünk segítséget kérni, keressünk olyan társaságot, amelyik lelkileg jó hatással van ránk: lehet beszélgetni, kirándulni, akár sétálni, és ami a fő: lazítani. Ha ki-beszéljük magunkból a problémát, az már az első lépés a megoldás felé. Még ha nem

kapunk is tanácsot, ha el tudjuk mondani, már rögtön találhatunk rá magunktól is egy-két megoldást.

Csendesedjünk el imádságban! A mai világ egyik legnagyobb problémája, hogy körbe vagyunk véve a média eszközeivel. Így ha gond adódik, bekapcsoljuk a tévét, felkeressük az internetes közösségi oldalakat, hogy eltereljük a figyelmünket. Ez ideig-óráig segít, viszont ezzel nem szüntettük meg a problémát és a feszültséget sem, csak eltereltük róla a figyelmünket. Tehát előbb-utóbb el kell csendesedni és oda kell vinni Isten elé a gondunkat. Sokan azt kérdezik: mit segít Isten? Megoldja a problémát? Nem feltétlenül. De ha imacsendben elé tudom tárni, a Lelke által el tud vezetni a megoldáshoz, segít visszanyerni a lelki nyugalmat, és már tudok erősödni.

Istentisztelet, bibliaolvasás Ahhoz, hogy közvetlenül is eljuthasson hozzánk Isten szava, ki kell nyitni a Szentírást, és el kell menni istentiszteletre is. Istennek van hozzánk, mai emberekhez is üzenete, az írott és a hirdetett ige által is. Minden elolvasott igében útmutatás is van, és hiszem, hogy a prédikáció sem légtüres térben szól, hanem abból valami eljut a szívünkig. Minden embernek mást és mást mond ugyanaz az ige és ugyanaz a prédikáció is, attól függően, hogy éppen milyen élethelyzetben van.

A HITBELI ÚT KEZDETE

Egyik kedves történetem a lelkészi szolgálatom elejéről egy igehirdetés. Jézusról mint jó pásztorról prédikáltam, hangsúlyozva, mennyire fontos, hogy Jézus vezessen bennünket lélekben, és mennyire fontos a Jézus értünk hozott áldozata. Istentisztelet után odajött hozzám egy néni, és elmesélte, hogy úgy érzi, ez a prédikáció teljes egészében neki és róla szólt. Nagyon örültem, hogy ennyire megérintették a gondolataim, és rá is kérdeztem, hogy miért. Azt felelte, hogy azért, mert nekik sok juhuk van, s a férje foglalkozik velük naponta, s ő a pásztor. A prédikációban is pásztorról és juhokról volt szó, így ez róluk szólt. Lehervadt a mosoly az arcomról és elkeseredtem: ezért kár volt készülnöm, ha neki csak ennyi maradt meg. De később átértékeltem a válaszát. Ha ez kellett neki ahhoz, hogy azonosulni tudjon a tanítással, ez lehet a hitbeli út kezdete. Nem az én dolgom megítélni azt, hogy az ember, aki hallgatja vagy olvassa az igét, miben érzi megszólítva magát.

Tehát tavasszal, amikor azt érezzük, hogy kimerültünk, az erőforrásaink nem azzal töltkeznek, ha otthon a karosszékben üldögélünk, hanem mennünk kell a természetbe, barátokhoz és istentiszteletre.

Néha hazudni kell ahhoz, hogy az igazság kiderüljön

(Tove Ditlevsen, dán író és költő)

Néha megtörténik, hogy egy beszélgetés közben a hitre és a vallásra terelődik a szó. Nagyon szeretem az ilyen helyzeteket, mert az ember ilyenkor esélyt kap arra, hogy megfogalmazza, miben is hisz valójában, és ezt a hitet hogyan éli meg. Néha még az is megtörténik, hogy ilyen beszélgetések közben, hallva saját mondandónkat, olyan összefüggésekre jövünk rá, vagy olyan dolgokra csodálkozunk rá, amelyekről nem is gondoltuk, hogy bennünk vannak, élnek, lakoznak.

Hiszem, hogy minden olyan lehetőséggel élnünk kell, amikor vallást tehetünk hitünk-ről, és nemcsak azért, mert az az Úr dicsőségét szolgálja, hanem azért is, mert ilyenkor valamilyen formában rendszerezzük saját gondolatainkat és érzéseinket, ezáltal nemcsak jobban megértve önmagunkat, de valamilyen szinten közelebb is kerülve hitünk tárgyához. Már ha komolyan gondoljuk a dolgot, és nem csak a vasárnapi iskolában jól megtanult és azóta gyakran ismételt, tehát jól bejártatott üres frázisokat pufogatjuk beszélgetőpartnereink felé...

CSAK HAZUGSÁG VAN

Adódnak helyzetek, amikor teljes meggyőződéssel mondunk ki olyan dolgokat, amelyekben magunk sem vagyunk teljesen biztosak, de ettől még azt szeretnénk, ha mások feltétel nélkül elhinnék nekünk. Ennél már csak az rosszabb, ha ugyanezt tesszük olyan dolgokkal kapcsolatban, amelyekről biztosan tudjuk, hogy nem igazak. Természetét tekintve mindkét esetben ugyanaz történik: *hazudunk*. Az első esetben magunknak is, de ez igazából nem változtat a helyzeten. Az emberek szeretnek mindent kategorizálni, és így van ez a hazugsággal is – azt mondjuk, létezik kisebb hazugság vagy füllentés, létezik kegyes hazugság, meg úgy általában hazugság. Ezt azért képzeljük így, mert mindig arra törekszünk, hogy valahogy kibújjunk tudatosan elkövetett vétkeink következményeinek kínzó terhe alól. Nyugtatgatni próbáljuk lelkiismeretünket. Közben pedig nem vesszük észre, hogy az ilyen típusú kategorizálás maga is hazugság. Nincs kisebb vagy nagyobb, nincs kegyes és kegyetlen, nincs jóindulatú vagy rosszindulatú. Csak hazugság van.

A BÜNT LEHET JÓRA IS HASZNÁLNI?

Még akkor is, ha valaki azt az érvet hozza föl, amit nemrég egy barátom, aki imigyen közelítette meg a problémát: és mi van akkor, ha egy hazugságon az életed múlik, vagy ha

egy hazugsággal mások életét mented meg? Nos, ha abból a szemszögből közelítjük meg a dolgot, hogy mekkora is az emberi élet értéke, mennyire ragaszkodunk ehhez a földi élethez és mindahhoz, amit nyújtani tud nekünk, értelemszerűen igazolhatóvá is válhat egy hazugság hasznossága. Emberi szemmel. De egyrészt komolyan gondolhatja-e bármelyik hívő ember is azt, hogy a bűnt lehet jóra is használni? Hiszen tudjuk, hogy a bűnnek csak egyetlen következménye lehet Isten rendelése szerint. Másrészt pedig: megéri-e az életünket megmenteni, ha közben a lelkünket elveszítjük? El kell jutnunk arra a pontra, hogy megértjük és elfogadjuk: nincsenek kisebb vagy nagyobb bűnök, csak bűn létezik, és Isten előtt a bűn semmilyen formában sem igazolható.

A VÁLTOZÁS ÚTJA

Úgyhogy, túl minden elméleti fejtegetésen, nagyon fontos, hogy néha lajstromba vegyük dolgainkat, bűnbánatot tartsunk és imádkozzunk, mielőtt még túl késő lenne. Mert végső soron az ember bűnben fogantatott és született, és ezért – bár alapvetően sokan vagyunk, akik a jóra törekszünk – a bűn elkövetése sem áll messze tőlünk, sőt! Ahogyan azt Ian McGuire angol akadémikus megállapította: *A dísznó rőfög, a kacsá hápog, az ember hazudik: így van ez*. Ezért is jó, ha fény derül a turpisságra, mert a lepleződés gyakran képes a változás-változtatás útjára téríteni bennünket. Mint jelenlegi történetünk főhősét, egy Jónás nevezetű férfit, aki egy hatalmas tengeri viharban a habok között hánykódó hajó fedélzetén így vall a

halálra rémült útitársaknak: „Héber vagyok. Az Urat, a menny Istenét félem, aki a tengert és a szárazföldet alkotta.” (Jón 1,9)

AZON AZ ÚTON JÁRSZ, AMELYRE Ő ELHÍVOTT?

Távol álljon tőlem, hogy olyan kijelentéseket tegyek, miszerint ebben a konkrét esetben Jónás következetesen hazudott. De hogy mekkorát csúsztatott vagy nem, azon mégiscsak érdemes egy kicsit elgondolkodni. Hiszen épp az Úr volt az, aki nemrég világosan elhívta, és Ninivébe küldte. Ő pedig hajóba szállt, és elindult Tarsisba, mert nem volt kedvére a feladat, amellyel az Úr bízta meg. És ennek nagyon hamar komoly következményei lettek, hiszen engedetlenségével mások életét tette kockára.

A történetet olvasva mindig az jut eszembe, hogy mennyire egyértelmű azt mondani, hogy *hiszek Istenben, vagy az Urat félem*, ameddig rendben mennek a dolgaink. Mennyire egyértelmű Istenben hinni addig, míg gondoskodik rólunk, mint szerető Atyánk, és megóv minket minden bajtól, de különösebb elvárásai cserében nincsenek. Aztán hogy a feje tetejére fordulhat minden bennünk, ha az Úr feladatot bíz ránk...

Csodálatos, hogy az ilyen kihívások milyen nagyszerűen tudnak rámutatni turpisságainkra. Épp, mint Jónás esetében: testvérem, ha *valóban* az Urat féled, akkor miért nem azon az úton jársz, amelyre Ő elhívott?

Jónás pedig a háborgó tengerbe vettett, és ezzel akarva-akaratlan új pályára került az élete. De ez már egy másik történet.

(Folytatása következik)

Küldd el világosságodat és igazságodat, azok vezessenek! (Zsolt 43,3a)

Isten az, aki egybegyűjti népét, és ő hív el egyeseket a közösség vezetésére. De akár egy-egy csoportot, akár a teljes gyülekezetet értjük közösségen, fontos kérdés az elhívásra adott egyéni válaszon túl az is, hogy mi a feladat, amire elhívattunk, és amiért felelőséggel tartozunk.

Az immár második alkalommal megszervezett temesvári vezetői konferencia vállalt célja: „Krisztus képére formálódni közösségben és egyénileg, a vezetés területén is”. Szükség van a vezetőkre, akik viszont maguk is vezetésre szorulnak! A következőkben néhány gondolatot szeretnék megosztani a konferencia második, gyülekezeti munkatársaknak szóló napjával kapcsolatosan.

A VILÁGI MINTÁK MEGVIZSGÁLÁSA

Magyar Norbert sülelmedi református lelkipásztor testvérünk előadásában a világi minták bölcs megvizsgálására bátorított. Van tanulnivalónk a világtól is, amely a maga nemében sok esetben jó mintával szolgálhat, de nagyon fontos szem előtt tartani a különbségeket is. Egy egyházközségnek nem lehet elsődleges célja az anyagi gyarapodás maximalizálása, hiszen nem cég. Ugyanígy nem viselkedhetünk szolgáltatóként vagy klubként, mely a tagok igényeit szándékozik kielégíteni, ugyanis ahhoz, hogy Isten szava szerint egy akarattal ugyanarra törekedhesünk, ugyanannak a Léleknek kell vezetnie minket, mégpedig ugyanazon szeretet által (ld. Fil 2,1–2). Az egy akarat pedig nem lehet más, mint Isten akarata.

SZÜKSÉG VAN A KÖZÖSSÉGRE

Igen ám, de hogyan vezet Isten? Hogyan ismerhetjük fel az akaratát?

Erről Marco de Leeuw van Weenen, a Tolnai Református Egyházmegye missziói munkatársa tartott előadást. Hangsúlyozta, hogy azon túl, hogy Isten igéjét olvasva és annak engedelmeskedve a Szentlélek formálja szívünket és gondolatainkat, tudnunk kell, hogy mindegyikünknek vannak vakfoltjaink. Van olyan, amit nem látok, nem ismerek fel az egyéni igeolvasás közben, ezért van szükség a közösségre, ahol együtt érthetjük meg az üzenetet, ki-ki megosztva azt, amit egyéni megértett.

Fontos imádságban kérni a vezetést, azaz a hittel, ami nem elégszik meg a kéréssel, hanem fürkészi is a választ, és kész akár a nemre is igent mondani.

BARNABÁS PÉLDÁJA

Marco második előadása Barnabás életén keresztül mutatott rá arra, miként érdemes az embereket vezetni. Barnabás apostoloktól kapott neve olyan személyre utal, aki úgy nyújt vigasztalást, hogy azt adja, amire szükség van. Ezzel a lelkülettel viszonyult az anyagi javaihoz (ApCsel 4,37), így karolhatta fel Pált, saját életét kockára téve (ApCsel 9,27), és ezzel a lelkülettel ismerte fel Pál alkalmasságát a missziós munkára (ApCsel 11,25), illetve így karolta fel a megingott János Márkot is (ApCsel 15,37). Barnabás élete jól szemlélteti, hogy nem csak azok lehetnek vezetők, akik szem előtt vannak, ahogy nem

csak azok a fontos szolgálatok, amelyekre mindenki felvigyel. Barnabás nagyon fontos volt, bár nem került előtérbe. Barnabás szolgálatából azt is megtanulhatjuk, hogy mit jelent felismerni az alkalmas munkatársat.

JÓ VOLT EGYÜTT LENNI

Jó volt úgy belépni a házigazda gyülekezet kapuján, mint aki egy nagycsaládi együttlétre érkezik ahhoz a családtaghoz, aki a legalkalmasabb helyszínt szeretetből ajánlja fel. Ezúton is köszönjük az Új Ezredév közösségének vendégszeretétét! Különleges színfoltja volt az idejű együttlétnek, hogy szerbiai szolgatársak is csatlakoztak hozzánk. Hála tölts el, amikor belegondolok, mennyi mindenki járult hozzá ehhez a kétségkívül áldott együttlétnek. A főszervezőket (egyházközségünk lelkipásztorait), illetve az önkénteseket még nem is említettem...

Idén ősszel presbiterválasztás is lesz, úgyhogy bizonyára sokunknak van okunk térdre állva és közösségben is megharcolni kérdéseinkkel. Isten vezessen bennünket és közösségeinket!

MAROSSY ZSOLT

Húsvéti zsongás Jankafalván

Gyülekezetünkben 2013-ban tartottuk meg először a Húsvéti zsongás elnevezésű gyerekprogramot. Idén nagyszombaton immár 10. alkalommal rendeztük meg ezt a foglalkozást (a koronavírus-világjárvány miatt 2020-ban elmaradt). Harminckét vallásórás vett részt a majdnem egész napos játékban és tevékenységekben.

A gyülekező után egy rövid áhítattal, a húsvéti történet felelevenítésével és egy-két húsvéti énekkel nyitjuk meg a napot immár tíz esztendeje. Ezt követi a csapatokra oszlás játékos formában, majd a népszerű csokitójás és csokinyúl-keresés az udvaron és a templomban. Pihenésképpen három teremben különböző húsvéti alkotásokat lehet készíteni, mint tojásfa, húsvéti kopogtató, színező, tojástartó stb., majd játékok következnek: tojásfordítás, bárányvadászat, csokinyúl-lövölde, tojáslövés vízpisztollyal, tojásgurítás.

Természetesen a húsvéti tojásfestés sem maradhat el, ez évek óta a tiszteletes asszony vezetésével történik. A nap másik elmaradhatatlan része a locsolóvers-mondó verseny. A napot egy kis húsvéti tombolával, kvízzjátékkal és díjkiosztással zárjuk.

Öröm tapasztalni azt, hogy a gyerekek jól érzik magukat a templom oltalmában, s hogy akik egykor résztvevők voltak, azok most segítőtársakká váltak, hiszen a kézművesműhelyeket régi IKE-seink, ma már óvónőként vagy éppen kántornőként dolgozó tagjaink vezetik, s a játékok és a nap megszervezésében idén is 16 fiatalunk vett még részt. S természetesen nélkülözhetetlen gyülekezetünk asszonyainak segítségével is: uzsonnát, hot dogot készítettek a zsigongó gyerekseregnek, és a nap végeztével a takarításból és rendrakásból is kivették a részüket. Szóval ez az alkalom az egész gyülekezetet megmozgatja, nem csak a gyerekeket. Hála legyen Istennek, hogy idén is volt lehetőségünk megszervezni, s azért is, hogy van egy jó kis csapat, amelynek tagjai vállalják az ezzel a nappal járó munkát a nagyhét és a minden napok sűrű teendői közepette.

JAKÓ SÁNDOR ZSIGMOND

Tavaszi presbitertalálkozó Szamoskrassón

Hagyományosan évente kétszer – ősszel és tavasszal – szerveznek egyházmegyei presbitertalálkozót. Ez utóbbi 2024. március 23-án, szombaton zajlott a szamoskrassói református templomban, s közel harminc gyülekezet képviseltette magát. A lelki táplálék – igehirdetés, előadás – mellett a testi táplálékról is gondoskodott az Úr a krassói gyülekezet révén. Áldott alkalom volt mindenki számára – mondta lapunknak Mihály Lehel lelkipásztor.

Az idei presbitertalálkozó a már megszokott regisztrációval kezdődött, majd a megjelent egyházmegyei előjárók, lelkipásztorok és presbiterok átvonultak a több száz éves református templomba ünnepi istentiszteletre. Nt. Kiss József főjegyző, szatmárnémeti lelkipásztor hirdetett ígét a Lk 19,11–27 alapján. Arra bátorította az egyházközségek vezetőit, hogy kamatoztassák a gyülekezetekben az Istentől kapott talantumokat, hogy Jézus Krisztus egyháza gyarapodjon, épüljön szellemileg és fizikailag. Ez mindnyájunk közös felelőssége – bátorított az igehirdető.

Ezután Mihály Lehel házigazda lelkipásztor köszöntötte az egybegyűlteket. Röviden ismertette a szamoskrassói gyülekezet és templom történetét, kiemelve, hogy a település mind a magyarság, mind a reformátusság végvára a környéken. Közben szavaltatok hangzottak el: Sáfrány Edvin Taksonyi József versét – *Március 15.* –, Bozsó Barbara

Reményik Sándor *Erdélyi márciusát*, Katona Piroska pedig Tábori Piroska *Üzenet Erdélyből* című versét szavalta.

A meghívott előjárók köszöntése következett. Köszöntött dr. Király Lajos esperes, dr. Puskás Csaba főgondnok, Kiss József főjegyző, Kallós Zoltán, az Oktatási Minisztérium államtitkára, Kallós Zsolt polgármester, valamint Illés Jenő, a Presbiteri Szövetség elnöke. Genda Árpád Szabolcs pettyéni református lelkipásztor két húsvéti éneket tanított a gyülekezetnek. Ritmusosan és reformátusokhoz méltón szólt a 215. – *Jézus,*

világ megváltója – és a 216. számú – *Jézus, Istennek Báránya* – református ének.

A szünet után Póti Eduárd János, a Szatmárnémeti Református Gimnázium igazgatója, történelemtanár érdekfeszítő és tanulságos előadása hangzott el, *Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc következményei a magyar nemzet és a református egyház életében* címmel.

Az idei első presbitertalálkozó szeretetvendégséggel ért véget, a szamoskrassói művelődési házban.

REFSZATMAR.EU

Tele szívvel, szívesen a kórházba és az idősek otthonába

Amikor közelednek az ünnepek, sokan gondolnak arra, hogy milyen jó lesz a családdal együtt ünnepelni. Mindent megtesznek azért, hogy a körülmények megfelelőek legyenek. A takarítás, testileg és lelkileg, az ünnepvárás része. Vannak azonban olyanok is, akik nem tudnak a családdal együtt ünnepelni. A feláradás örömhíre, az értünk szenvedő Jézus Krisztus közelsége számukra az egyetlen, de kézzelfogható kapaszkodó.

Akárcsak tavaly karácsony előtt, idén húsvét nagyhetében is összefogott a szigetlankai gyülekezet és a Szatmári Református Egyházmegye kórházmissziós szolgálata. Hétfőn az állami idősothonba vittek örömhírt, kedden pedig a városi kórház, ismertebb nevén régi kórház falai közé vittek vigasztaló üzenetet.

Hétfőn délután Kaszaniczki Csongor erdői és kórházmissziós lelkész meghívására az idősek otthonába érkeztek Rácz Ervin szigetlankai lelkipásztor és Kocsis Leila segédlelkész, valamint a szigetlankai nőszövetség és nagykonfirmandusok tagjai. Nem üres kézzel jöttek, hanem evangéliummal megtelt szívvel, és ajándékok mellett egy pálmafát is

hoztak az otthon lakóinak: egy „prédikáló pálmafát”. Szólt az ige: „Az igaz virul, mint a pálmafa, magasra nő, mint a libánoni cédrus. Az Úr házában vannak elültetve, ott virulnak Istenünk udvarain. Öregkorban is sarjat hajtának, dús lombúak és zöldek maradnak, és hirdetik: Igaz az Úr, kösziklám ő, akiben nincs álnokság!” (Zsolt 92,13–16) „Pálmaágakat fogtak, kivonultak a fogadására, és így kiáltottak: Hozsánna! Áldott, aki jön az Úr nevében, Izráel Királya!” (Jn 12,13) Mire tanít a pálma által Isten ígéje? A pálma bölcs növény, nincs ott a bűnesetkor, ott a fügefalevél van. Öröm, ünnep társul a pálmához, mely a forrást jelöli. Minden keresztyénnek

forrásra mutatónak kell lenni! Ez a növény türelmes, a terméketlen földben hosszú ideig tud várni a megfelelő pillanatra. Amikor nedvességet kap, nem felfelé törekszik, hanem lefelé, igyekszik megkeresni az ereket, a vizet, mert előbb élni akar, aztán látszani. Ennek a fának nincs törzse, az elhaló levelek tartják az új hajtásokat, akárcsak minket is a már elhaló őseink, nagyanyánk, nagyapánk, elődeink... imája segített kihajtani. Latinul a palma, akárcsak románul, tenyeret jelent. Valaki tényleg odatartotta a tenyerét értünk, ott a kereszten, hogy életünk legyen. Hozsánna azt jelenti: Uram, segíts! Ez egy felemelt tenyér, ami jelzi: Élni akarok! Az Élet Ura pedig ezt meglátja, meghallja. Az igehirdetés után a szigetlankaiak verses és énekes szolgálata következett. Együtt énekeltek az otthon lakóival, magyarul és románul.

Kedden a régi kórházba látogattak a szigetlankai lelkészek, Ary Dávid teológiai hallgató és a szigetlankai ifjak. Kórteremről kórteremre járva biztattak, akiket tudtak, és aki meghallgatta őket. Együtt imádkoztak a betegekkel és a betegekért. Áldott nagyheti szolgálat volt.

RÁCZ ERVIN

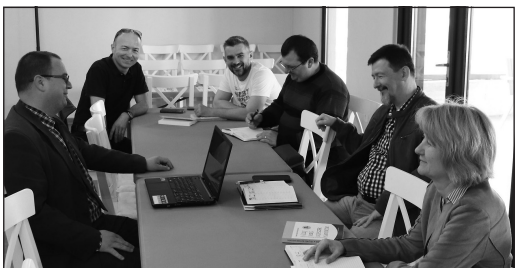
Rövid hírek egyházkerületünk életéből

VÉGET ÉRT A KRISZ NEGYEDIK MUNKATÁRSKÉPZŐ TANFOLYAMA

Örömmel és reménységgel zárult le a Királyhágómelléki Református Ifjúsági Szövetség március 21–23. között, immár negyedik alkalommal megrendezett munkatársképző tanfolyama Sólyomkőváron. Igét hirdetett ft. Bogdán Szabolcs János a Mt 5,16–18 alapján. Néhány bátorító gondolat után Vékony Zsolt József KRISZ-elnök Nagy Tibor elnöktársával együtt kiosztotta a tanfolyam elvégzését igazoló okleveleket. Az eseményen részt vett Dénes Lukács István kerületi főjegyző, Rác Ervin generális direktor, valamint a fiatalokat küldő gyülekezetek lelkipásztorai.

Húsz fiatal 13 gyülekezetből. Isten készíti a reményteljes jövőt Királyhágómelléken, közösségben Krisztusban.

MEGBESZÉLÉST TARTOTT A HARANGSZÓ SZERKESZTŐBIZOTTSÁGA

Egyházkerületünk hegyközszentmiklósi KRESPA gyógyfürdőjében ülésezett április 9-én a Harangszó szerkesztőbizottsága. A lap jövőjéről, formai és tartalmi kérdésekről, valamint a terjesztés kihívásairól is szó esett az ülésen. Fontos kihívás a szerkesztőbizottság számára, hogy megszólítsa a fiatal nemzedéket, erősítse az olvasótábort, és megőrizze a lap színvonalát. Erdei-Árva István főszerkesztő terve, hogy minden egyházmegegyét végiglátogat, népszerűsítve az újságot, munkatársakat keresve. Isten áldását kérjük mindazokra, akik részt vesznek a gyülekezeti lap létrehozásában és terjesztésében!

A ROMÁNIAI EGYHÁZAK VEZETŐIT FOGADTA A MINISZTERELNÖK

Marcel Ciolacu román miniszterelnök április 10-én Bukarestben fogadta a romániai egyházak vezetőit. Egyházkerületünket Bogdán

Szabolcs János püspök és Dénes István Lukács püspökhelyettes képviselte a találkozón. A megbeszélésen a miniszterelnök kiemelte az egyházak szociális, egészségügyi és oktatási téren betöltött szerepét, rámutatva arra, hogy a kormány 2023 októberében tett ígéretéhez híven támogatta a különböző egyházi tevékenységeket a korábban jelzett igények szerint. Az elmúlt hónapokban több kedvező döntés is született, a többi között például az egyházak nem lelkészi alkalmazottainak bértámogatásáról. A miniszterelnök felhívta a figyelmet arra, hogy nagy lehetőségek rejlenek azokban az európai uniós forrásokban,

amelyek az egyházak diakóniai munkáját erősíthetik. A megbeszélésen részt vett Marian Neacșu miniszterelnök-helyettes, Simona Bucura-Oprea munkaügyi miniszter, Ciprian-Vasile Olinici vallásügyi államtitkár, valamint Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke, illetve az Országos Statisztikai Intézet képviselői. A találkozónak a Román Nemzeti Művészeti Múzeum adott otthont.

ELŐADÁSON VETEK RÉSZT AZ EGYHÁZKERÜLETBEN MŰKÖDŐ SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYEK VEZETŐI ÉS MUNKATÁRSAI

A szupervízió jelentése és értéke a szociális munkában: technikák és módszerek gyakorlatba ültetése címmel tartottak képzést április 11-én a Királyhágómelléki Református Egyházkerületben működő szociális intézmények vezetői és szociális munkásai számára.

A Lorántffy Zsuzsanna Egyházi Központ múzeumtermében megrendezett képzés alkalmat adott a tapasztalatcserére is a szociális ágazatban dolgozók számára. „Fontos, hogy időnként találkozzunk egymással, megosztuk egymással sikereinket és kudarcainkat, bátorítani tudjuk egymást és fejlődni tudjunk

szakmai téren is” – mondta Ghitea-Szabó József Levente missziói és diakóniai előadótanácsos, szervező. A bevezető gondolatokat Zoltáni Katalin szupervízor elméleti és gyakorlati részről álló előadása követte.

EGYHÁZZENEI SZAKMAI NAPOK NAGYVÁRADON

Április 12–14. között zajlottak Nagyváradon az egyházzenei szakmai napok. Péntek délután zenés áhítatot tartottak a nagyvárad-újvárosi református templomban. Igét hirdetett Bogdán Szabolcs János, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke.

Gárdonyi Zoltán *A tékozló fiú* című kisratoriumának előadásával zárult a szakmai találkozó vasárnap, Berkesi Sándor Kossuth- és Liszt-díjas karnagy vezényletével, a nagyvárad gyülekezetek összevont kórusának és a kántorok kórusának szolgálatával. Igét hirdetett Dénes István Lukács egyházkerületi főjegyző. A délutáni perselyes adományt a tragikus balesetben elhunyt Bíró István madéfalvi lelkipásztor családjának ajánlották fel.

A MAGYARORSZÁGON ÉLŐ ERDÉLYI MAGYAROK TALÁLKOZÓJA A REMÉNYSÉG SZIGETÉN

Egyházkerületünk egyetlen anyaországi gyülekezetében, a budapesti Erdélyi Gyülekezetben, a Reménység Szigetén tartották április 14-én a Magyarországon élő erdélyi magyarok találkozóját. Igét hirdetett Bogdán Szabolcs János püspök, fellépett a Labdarózsa népdalkör és citerazenekar, Kovács Sándor tárogatóművész, majd dr. Szabó András irodalomtörténész Heltai Gáspár reformátorról, nyomdászról tartott előadást. A találkozó ökumenikus áhítattal zárult.

SZIKE-istentisztelet a feltámadásról Túrterebesszőlőhegyen

Idén immár második alkalommal szerveztek ifjúsági istentiszteletet a Szatmári Református Egyházmegyében. Április 7-én délután a Túrterebesszőlőhegyi Református Egyházközség templomában gyűltek össze ifjak és örökifjak a bányai, szatmári és nagykarolyi egyházmegyéből – tudunk meg Varga Tamás Sándor lelkipásztortól.

Az egyházmegye legfiatalabb temploma – 2020-ban fejezték be az építését – zsúfolásig megtelt fiatalokkal és örökifjakkal. A mindössze 38 főt számláló református közösség élni akarása példamutató. „A Szatmári Ifjúsági Keresztyén Egyesület ifjúsági istentiszteletének szervezéséből a lelkipásztortól karöltve mindenki kivette a részét.” Vasárnap délután Tolnai János egyházmegyei ifjúsági előadó, egri lelkipásztor köszöntötte a gyülekezetet. A dicsőítést ismét az Egri Örömondók kísérték, Tolnai Zelma kántornő vezetésével. A húsvét utáni első vasárnapot Tamás-vasárnapként ismeri az egyetemes egyház. A nap és a házigazda lelkipásztor nevének összefüggése nem a véletlen, hanem az Úr humorának eszköze. Varga Tamás Sándor lelkipásztor köszöntötte a jelenlévőket a Zsolt 115,17–18 alapján: „Nem a halottak dicsérik az Urat, nem azok, akik a csend honába tértek, hanem mi, mi áldjuk az Urat most és mindörökké. Dicsérjétek az Urat!”

Jobb Domokos ombodi lelkipásztor a Júd 1–4.24–25 alapján hirdette az Úr szent

igéjét: a hallgatóknak, ifjaknak és idősebbeknek – minden embernek a világon – szükségük van szeretetre és békességre, de ezek csak Isten irgalma révén valósulhatnak meg. Jó tudni, hogy amíg Júdás kívánja, Jézus kínálja ezeket. Fontos, hogy a mindenkori igehirdetőnek szeretnie kell azokat, akikhez az evangélium üzenetét továbbítja, és ezt teljes igyekezettel kell tennie, még ha néha keményebben, szigorúbban is szól. Záró gondolatként arra figyelmeztetett az ombodi lelkipásztor, hogy a dicsőség, nagyság, erő és hatalom egyedül Istené, ki is jár neki ígéreteiért és tetteiért.

Ezek után Rácz Ervin Lajos generális direktor, szigetlankai lelkipásztor interaktív előadása következett a feltámadásról. Nyolc

bibliai ige alapján beszélt a feltámadás jelentéséről és jelentőségéről. Az igéket papírdarabokra nyomtatva osztotta ki a hallgatóság között. Minden felolvasott ige után néhány gondolatot helyezett a gyülekezet szívére. Elhangzott a Zsid 9,27; Préd 7,2–4; Jel 14,13; Fil 1,21; 2Kor 4,17–18; Jn 5,24; Jn 17,3 és Dán 12,2–5.

Az alkalom végén tombolán kisorsolták Buús József masször felajánlását: két személy részére ingyenes masszázst. Az idei második SZIKE-találkozó szeretetvendégséggel ért véget a szőlőhegyi templom előtti téren, a természet lágy ölén, a szabad ég alatt. Illesse köszönet mindazokat, akik hozzájárultak e szép ifjúsági alkalom megszervezéséhez.

REFSZATMAR.EU

Szigetlankai konfirmandusok csapatösszerázó tábora

A szigetlankai nagykonfirmandusok április közepén csapatösszerázó táborban vettek részt. Túrterebesen megtekintették a templomot, Nagytarnán az Ecosunhome-ban színes és tartalmas programok részesei voltak, túráztak, kirándultak. Halmiban az árvaház lakóival találkoztak. Vasárnap pedig a délelőtti istentiszteleten szolgáltak.

Húszfős csapat konfirmál idén Szigetlankán. Az utóbbi húsz évben ez a legnagyobb konfis-csapat. Ezt a közösséget összefogni, egyberázni, formálni igyekezett Rácz Ervin lelkipásztor, Kocsis Leila segédlelkész és néhány presbiter.

Pénteken Túrterebes református templománál álltak meg. Varga Tamás helyi lelkipásztor mutatta meg a templomot, beszélt annak történetéről és a gyülekezeetről. A fiatalok a nagytarnai Ecosunhome-ban elfoglalták a szállásukat, majd közösségi játékok és bibliaóra után túrázni indultak. A viszonylag közel levő Smaragd-tóhoz indultak, de mivel egy útelágazásnál rosszul választottak, egy másik tisztásra jutottak el.

Nem volt messze a cél. Tanulságos volt, de szép így is. A lényeg megvolt: friss levegő, szép táj, természet, mozgás. Kellőképpen elfáradva érkeztek vissza a táborhelyre. Egy kis szabadidő és pizzázás után imasétán, tanulságos beszélgetésekben mélyültek el a hit dolgaiban. Szombaton folytatódott a programsorozat. Feladatokat kaptak: bibliai történeteket és azoknak üzeneteit kellett bemutatniuk, előadniuk. Néhány presbiter finom ételt készített számukra, érezhették, hogy a gyülekezet is egy család, melynek ők is boldog tagjai lehetnek. A család fontosságát még inkább átélhették akkor, amikor Halmiban az általuk összegyűjtött adomá-

nyokból vásárolt csomagokat adták át az ott lakó gyerekeknek.

A hétvége témája az imádság volt. Kiindulópontként a tékozló fiú magába szállásáról szólt az ige és az ének: „Ott a messze földön árván, hontalan, / Halld meg a kiáltást, fiam, fiam! / Vár Atyád szerelme, vár rád vigasza, / Jöjj a messze tájról, ó, jöjj haza!...” Az Úrtól tanult imádság, a Miatyánk üzeneteit részletesebben megtárgyalták, különböző imádkozó bibliai személyekről tanulhattak, beszéltek az imádkozás fajtáiról: dicsőítés, hálaadás, bűnvallás, könyörgés, közbenjárás, csend. „Nincs messzire egyikünkötől sem, mert őbenne élünk, mozgunk és vagyunk” (ApCsel 17,27b–28a) – szólt a táborzáró ige.

Vasárnap Szigetlankán, a gyülekezet előtt két ott tanult éneket is elénekelték. Ezen az istentiszteleten, mintegy a program zárásaként, a Miatyánkban is említett fontos témáról, azaz a megbocsátásról szólt az igehirdetés. A hétvége támogatója a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. volt, az egyházi közösségi célú programok támogatása keretében.

RÁCZ ERVIN

Egy sorozat Jézusról, ahogy még nem láttuk – The Chosen

„Végre egy sorozat, amely bemutatja, hogy Jézus mennyire vonzó. Végre egy tabudöntő sorozat, amely bemutatja a személyét úgy, ahogy még soha egy film sem.” Nagy Abigél sorozatajánlója következik.

Végre egy sorozat, amely bemutatja Jézus emberi mivoltát, nem csak az istenit.

Amely bemutatja, hogy Jézusnak is voltak fizikai sebei, hogy Ő is izzadt, hogy Ő is

elfáradt, hogy Ő is sírt, Ő is nevetett, Neki is volt melege, Ő is fázott. Hogy Ő is volt gyermek, szülői tekintély alatt.

A sorozat egyébként nemcsak Jézus személyét mutatja be sokkal gazdagabban, mint bármi, amit eddig láttam Róla, hanem a tanítványokét is. Gyönyörűen közel hozza például Péter személyét, akinek az evangéliumokból tényleg kitűnik a karizmatikus, tüzes, vakmerő, tette kész, harcias személyisé-

ge, aki Jézus egyfajta bodyguardjaként tekint magára, és igazi vezéregyéniség, ám sokszor forrófejű és meg kell tanulnia bölcsen kezelni a szenvedélyét. Zseniális Máté alakítása is, akit én egyáltalán nem így képzeltem el, de ezek után nem nagyon fogok tudni elvonatkoztatni a sorozatbeli külsejétől és mozdulataitól.

Ha soha nem láttad még így Jézust (és a tanítványokat), ha soha nem ismerted még Őt ezekről az oldalairól (vagy bármelyik másiktól), de szeretnél egy emberközeli Jézust látni, akkor ez a sorozat közelebb hozhatja Őt hozzád. Vagy téged Hozzá.

Semmit nem láttam, ami ennyire megközelítette volna azt, akinek egyébként én ismerem Őt személyesen.

Ha te eddig csak egy torz, vallásos képet láttál Jézusról, akkor szívből remélem, hogy esélyt adsz ennek a sorozatnak, és ahogy nézed az epizódokat, elkezded vonzódni az Ő gyönyörű személyéhez.

A nagy sikerű keresztyén sorozat első három része virágvasárnaptól már magyar szinkronnal is nézhető a watch.thechosen.tv honlapon és az ingyenesen letölthető mobilos alkalmazáson. (Szerk. megj.)

777BLOG. HU

	FÜRDŐ-EDÉNY	TÖKMAG!	ZIMBABWE AUTÓJELE	ELEMI TÖLTÉS JELE	LILIAM FRANCIÁUL	
1						A
AZ ÁBÉCÉ 2. BETŰJE		A MUNKA JELE		NYELVÜNK ÉRZÉKELI		
DECIMÉTER JELE		MOZDONY TÍPUS		NÉMET AUTÓMÁRKA		
HÍRT AD MAGÁRÓL			NÉMET AUTÓMÁRKA			
			ADÓHATÓSÁG RÉGEN			
	2	EGYIK VITAMIN	KÖZÉP-FŰL!	DUNÁNTÜLI MEGYE		A SUGÁR JELE
			SZERDA, RÖVIDEN	HORVÁT SZIGET		DICKENS ÁLNEVE
VÉDŐ-ÁLARC					ANGOL KOCSMA	
					KARATE RUHA	RÓMÁBAN ŐT
LENDÜLET JELE		HEGYVIDÉKI ÁLLAT				VÉD
		RÓMAI 500				ELEKTRON JELE
	N					

Fricska – A mérleg

A jómódú gazda és a szegény ember üzletet kötött. A gazda minden héten ad két kiló túrót a szegény embernek, az pedig viszonzásul két kiló összegyűjtött mézet ad.

Ment az üzlet rendben jó ideig, amíg egyszer csak a gazda arra gondolt, hogy bizony nem minden ember tisztességes, és meg kellene mérni, amit kap. Úgyhogy mikor legközelebb vitte a túrót, és néhány perc múlva megkapta a mézet, azt hazavitte, és a pontos mérlegén megmérte – hát csak másfél kiló volt!

Felháborodva ment a szegény emberhez, és a szemére vetette, hogy becsapta őt.

A szegény ember lehajtotta fejét és így szólt:

– Nagyon sajnálom, hogy így történt, de én nagyon szegény ember vagyok. Egy kétserpenyős mérleget még tudtam szerezni, de súlyokra már nem volt pénzem. Így hát, amikor megkaptam tőled a túrót és kivittem a kamrába, rátettem a mérleg serpenyőjére, és a másik serpenyőbe kimértem az azonos súlyú mézet.

A gazda roppant módon elszégyellte magát és hazament.

BRUNO FERRERO

Segítségre
van szüksége vagy segíteni szeretne?

Hívjon bizalommal hétfőtől péntekig 15-20 óra között!

TELEFONOS SZERETETSZOLGÁLAT

0265 55 55 55

Kolozsvár • 2009
Marosvásárhely • 2011
Nagyvárad • 2021

www.telsz.ro
office@telsz.ro
telsz

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

www.facebook.com/harangszo

Felelős szerkesztő és hírszerkesztő: Erdei-Árva István Béla. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Korrektor: Megyesi Antónia. Szerkesztőbizottság: Csúry István, Ghidea-Szabó József Levente, Fábán Tibor, Jakó Sándor Zsigmond, Póti Eduárd-János, Tótos Beáta, Varga Botond, Wagner Erik. Szerkesztőségünk postacíme: Nagyvárad, Sulyok István u. 9. sz. Bihar megye, irányítószám: 410202. Tel.: 0765-926002, 0259-435386. E-mail: harangszo.ujtag@gmail.com Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszo.ujtag.wordpress.com. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szentzi Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkes hivatalkon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza.